

МАРКТАН ҮТҮӨ СУРАХ

Маннайгы түһүмэх

Иоанн Сүрэхтээччи

1:1 Танара Уола Иисус Христос туһунан Үтүө Сурах сабаланыыта. 2 Исаия бороруок кинигэтигэр Танара бу курдук суруйтарбыт: «Эн иннигинэ Мин урут Илдыппин ытыабым, Кини Эйиэхэ суолгун бэлэмниэ; 3 иччитэх сиргэ сана иһиллэр: «Айыы Тойонго суолун бэлэмнээн, Кини кэлиэхтээх аартыгын көннөрөн биэрин». 4 Ол Иоанн Сүрэхтээччи этэ. Кини иччитэх сиргэ сылдьан дьону аһыыларын бырастыы гыннаттарар туһугар Танараба эргиллэллэригэр уонна кэмсиммиттэрин бэлиэтигэр уунан сүрэхтэнэллэригэр ынырара. 5 Дьон киниэхэ Иерусалимтан уонна Иудея бары муннуктарыттан тийиэллэрэ. Аһыыларын билиммиттэри барыларын Иоанн Иордан өрүскэ сүрэхтиирэ. 6 Иоанн тэбиэн хатыылаах түүтүттэн өрүллүбүт танастааба, өттүгэр тири курдааба итиэннэ аһыннан уонна ынырыа мүөтүнэн аһылыктанара. 7 Кини маннык диэн үөрэтэрэ: - Мин кэннибиттэн Иһээччи миигиннээбэр Быдан Үрдүк. Мин сөһүргэстээн тураммын Кини атабын танаһын быатын да өһүлэргэ сөбө суохпун. 8 Мин эһигини уунан сүрэхтиибин, оттон Кини эһигини Айыы Тыынынан сүрэхтиэбэ.

Иисус сүрэхтэниитэ уонна тургутулуута

9 Ол кэмнэ Галилея Назарет диэн куоратыттан Иисус кэлбитэ. Иоанн Кинини Иордан өрүскэ сүрэхтээбитэ. 10 Кини ууттан тахсан иһэн халлаан сиигэ арыллыбытын уонна Айыы Тыын холууп буолан Киниэхэ түһэн иһэрин көрбүтэ. 11 Сонно халлаантан сана иһиллибитэ: - Эн буолабын Мин Тапталлаах Уолум! Алгыспын, эрэлбин толороргуттан Мин үөрэбин! 12 Сонно ол кэнниттэн Айыы Тыын Иисуһу иччитэх сиргэ ильдэ барбыта. 13 Кини онно сиэмэх

кыылланы кытары соботоѳун сылдыбыта, түүрт уон күн устата сатана Кинини тургутан көрбүтэ, оттон аанньаллар Киниэхэ көмөлөспүттэрэ.

Маннайгы үөрэнээччилэр

14 Онтон, Иоанн тутуллубутун кэннэ, Иисус Галилеяҕа тийэн Танара Баһылааһынын туһунан Үтүө Сураҕы тарҕатан барбыта. 15 - Кэмэ кэллэ, - диирэ Кини, - Танара Бас билиитигэр киирэн эрэбит! Аһыыгытын билиинг уонна Үтүө Сураҕы итэҕэйин! 16 Биирдэ Иисус, Галилея күөлүн кытылынан хааман иһэн, Симоны уонна кини инитин Андрейы, балыксыт дьон сиэринэн күөлгэ мунхалы сылдыбалларын көрбүтэ. 17 - Миигин батыһын, - диэбитэ Иисус кинилэргэ, - оччоѳо Мин эһигини Миэхэ дьону түмээччи онортуом! 18 Ини-биилэр мунхаларын быраҕа охсоннор Кинини батыспыттара. 19 Салгыы баран иһэн Кини Иаков уонна Иоанн диэн Зеведей уолаттара тыыга мунхаларын абырахтыы олороллорун көрбүтэ. 20 Иисус ыһырарын кытары кинилэр, аҕаларын Зеведейи үлэһиттэрин кытта тыыга хаалларан, Кинини батыспыттара.

Иисус ыарыһахтары үтүөрдэн барар

21 Бары Капернаумна кэлбиттэригэр, Иисус сотору соѳус, субуота күн синагогаҕа дьону үөрэтэ барбыта. 22 Кини үөрэтиитэ дьону сөрү диэн сөхтөрбүтэ. Кини ыйааҕы үөрэтээччилэр курдук буолбакка, бараммат былаастаах баһылык курдук үөрэтэрэ. 23 Онно синагогаҕа куһаҕан тыын буулаабыт киһитэ баара, эмискэ хаһытаабыт: 24 - Эн тоѳо биһиэхэ кыһалыннын, Назареттан кэлбит Иисус? Эн биһигини иэдээннэ тэбээри кэлин дуо? Эн ким буоларгын мин билэбин. Эн Танара Айыыта буолаҕын! 25 - Санарыма! -диэн буйбут онуоха Иисус. -Таҕыс киниттэн! 26 Куһаҕан тыын, киһини үөһүн тартаран, орулаппытынан киниттэн тахсан барбыт. 27 Дьон бары сөѳөннөр бэйэ-бэйэлэриттэн ыйыта ласпыттар: - Тугуй бу? Туох үлүгэр күүстээх сана үөрэҕэй? Кини куһаҕан тыыннары буйталыыр,

онуоха кинилэр бас бэринэн Кини тылын толороллор! 28 Сотору кэминэн Иисус туһунан сурах бүтүн Галилея сирин тилийэ көппүт. 29 Оттон Иисус, Иаковы уонна Иоанны кытары синагогаттан тахсан, Симоннаах Андрей дьиэлэригэр кэлбит. 30 Симон ийэ кынна ыарыытын тийһигэ киирэн сытара. Иисуска ыарыһах туһунан эппиттэр. 31 Кини чугаһаан кэлэн, дьахтары илиититтэн ылан туруорбут. Сонно дьахтар ыарыыта ааһан хаалбыт уонна кинилэргэ ас тардыбытынан барбыт. 32 Оттон киэхэ, күн киирбитин кэннэ, Иисуска араас ыарыһахтары уонна куһаҕан тыын буулаабыт дьоннорун аҕалтаан барбыттар. 33 Тиэргэн ааныгар куорат дьоно бары тобуоруйбут. 34 Иисус араас ыарыылаах үгүс дьону үтүөрдүбүт. Куһаҕан тыыннары үтэйтэлээбит уонна Кини Ким буоларын билэллэрин иһин саһаралларын боппут. 35 Сарсыарда буолуута, халлаан сырдыан быдан иннинэ Иисус туран иччитэх сиргэ тийэн үһпүт. 36 Симон уонна кинини кытта сылдыар атын үөрэнээччилэр Кинини көрдөөбүттэр. 37 Булан бараннар Киниэхэ эппиттэр: - Бары Эйигин көрдүүлэр. 38 Иисус кинилэргэ эппит: - Чугас эргин баар сэлиэннэһэлэргэ барыабын, Мин онно эмиэ үөрэтиэхтээхпин, тобо диэтэргит, Мин ол туһугар кэлбитим эбээт. 39 Ол курдук Кини, Галилея устун сылдьан, синагогаларга киирэн дьону үөрэппит, абааһылары үтэйтээбит.

[Аран ыарыылаабы үтүөрдүү](#)

40 Биирдэ Иисуска аран ыарыыга ылларбыт киһи кэлэн, Кини иннигэр сөһүргэстээн туран Киниттэн көрдөспүт-ааттаспыт: - Миигин үтүөрт! Эн баһардаргын эрэ мин ыраастаным этэ! 41 Иисус кинини аһыммыт. - Баһарабын, ыраастан! - диэбит Кини, илиитин уунан ыарыһабы таарыйан баран. 42 Ону кытары аран ыарыы бааһа оспут, били киһи тириитэ ырааһыран хаалбыт. 43 Бараары турдабына Иисус киниэхэ кытаанахтык 44 эппит: - Сэрэн, кимиэхэ да тугу да кэпсээмэ. Барангың тангара үлэһитигэр көһүн уонна ыраастаммытын иһин Моисей ыйааба ирдиир бэлэбин илдьэн

биэр. Инньэ гынангын эн дьон иннигэр ыраастаммыккын кэрэһилиэн. 45 Били киһи буоллабына, тэйэ түһээт, хайдах үтүөрбүтүн туһунан кэпсээн тарҕатан барбыт. Онон Иисус куоракка илэ-бааччы киирэрэ табыллыбат буолбут, онтон сылтаан Кини куорат таһынаабы бүччүм сирдэринэн сылдыбыт. Ол эрэри сир-сир аайыттан дьоннор Киниэхэ кэлэ турбуттар.

Иисус босхону үтүөрдэр

2:1 Хас да хонон баран Иисус Капернаумга төннөн кэлбит. Кини дьиэтигэр баар сураҕа куоракка иһиллэ охсубут. 2 Сонно тута дьон бөҕө мустан, иһирдьэ да, таһырдыа да миэстэ суох буолбут. Иисус дьону үөрэтэ турдабына 3 түөрт киһи Киниэхэ босхон буолбут ыарыһабы көтөҕөн аҕалбыттар. 4 Уонна, чутаһыыр кыахтара суох буолан, Кини баар дьиэтин үрдүн көтүрэн, ыарыһабы тэллэхтэри быанан иһирдьэ түһэрбиттэр. 5 Кинилэр хайдах курдук итэҕэйэллэрин көрөн, Иисус босхон киһиэхэ этэр: - Тукаам! Эн аһыын-харан бырастыы буолар! 6 Онно хас да ыйаабы үөрэтээччилэр бааллара истэригэр санаабыттар: 7 -Туох-туох дирий? Кини Танараны холуннарда буолбаат? Соҕотох Танараттан ураты ким аһыыны-хараны бырастыы гынахтаабы? 8 Иисус, кинилэр истэригэр итинник санаабыттары өтө көрбүт. - Тоҕо эһиги итинник саныгыт? диэн ыйыппыт Кини. - 9 Хайата ордугуй? Босхон буолбут киһиэхэ: «Эн аһыын-харан бырастыы буолар», - диир дуу эбэтэр: «Тур, тэллэххин ыл уонна хааман киирэн бар», - диир дуу? 10 Ол эрэри, Киһи Уола сиргэ аһыыны-хараны бырастыы гынар күүстээҕин билэргит туһугар... Инньэ диэн баран Кини босхон киһиэхэ туһаайан эппит: 11 - Тур, тэллэххин ыл уонна дьиэбэр бар. 12 Бары көрөн турдахтарына киһи сонно туран кэлбит, тэллэҕин ылбыт уонна тахсан барбыт. Бары ону наһаа сөхпүттэр уонна Танараны айхаллыы-айхаллыы: - Хаһан да манныгы көрбөтөхпүт! - дэспиттэр.

Иисус Левийи ынгырар

13 Биирдэ Иисус эмиэ күөл кытылыгар тахсыбыт. Аттыгар элбэх киһи мустубут, Кини кинилэри үөрэппит. 14 Онтон күөл кытыытынан баран иһэн, түһээн хомуйар сиргэ олорор Алфей уолун Левийи көрбүт уонна киниэхэ: - Миигин батыс, - диэбит. Онуоха кини туран Иисуһу батыспыт. 15 Иисус үөрэнээччилэрин кытта Левий дьиэтигэр сынньана сыппыт. Онно кинилэри кытары элбэх түһээн хомуйааччылар уонна аһыылаах-харалаах дьоннор бииргэ сынньаммыттар, аһаспыттар Кинини батыһа сылдьааччы бэрт үгүс эбит. 16 Фарисейдар уонна ыйаабы үөрэтээччилэр Кини аһыылаахтары уонна түһээн хомуйааччылары кытта аһыырын көрөннөр, Иисус үөрэнээччилэригэр эппиттэр: - Тоҕо Кини түһээн хомуйааччылары уонна аһыылаахтары кытары иһэ-аһыы олороруй? 17 Ону истэн Иисус эппит: - Эмчиккэ чэгиэн дьон буолбакка, ыарыһахтар наадыйаллар. Мин аһыыта суохпут дэнээччилэри буолбакка, аһыылаахтары-харалаахтары аһыыны билинэргэ ынгыра-үөрэтэ кэлбитим.

Субуота уонна астан туттунуу туһунан

18 Ол күннэргэ Иоанн уонна фарисейдар үөрэнээччилэрэ астан туттуна сылдьыбыттар. Үгүстэр Иисуска кэлэннэр ыйыталаспыттар: - Тоҕо Иоанн уонна фарисейдар үөрэнээччилэрэ астан туттунар үгэһи тутуһалларый, оттон Эн үөрэнээччилэрин тоҕо ону тутуспаттарый? 19 Онуоха Иисус кинилэргэ эппит: - Кэргэн кэпсэтээччи уол доҕотторо уруу кэмигэр астан туттумматтар буолбат дуо? Күтүөт баарына кинилэр тоҕо курутуйуохтарай? 20 Күтүөт кинилэртэн араарыллар күннэрэ да кэлиэхтэрэ, оччоҕо дьэ аһылыктан туттунуохтара. - 21 Ким даҕаны эргэ таһаһы сананан абырахтаабат. Инньэ гыннаххына абырабын силлэн түһүө, оччоҕуна хайдыбыт сириг өссө кэниэ. 22 Ким даҕаны сана көөннүбүт арыгыны эргэ симииргэ куппат: инньэ гыннахха арыгын симииргин

тобо тэбиэ, арыгын да, симиирин да мэлийиэ; ол иһин сага көөннүбүт арыгыны сага симииргэ куталлар. 23 Биирдэ субуота күн Иисус бурдук ыһыллыбыт бааһынатынан баран испит. Онуоха үөрэнээччилэрэ ачыктааннар, ааһан иһэн 24 куоластары быһыта тардан, туорахтарын сиэн барбыттар. Ону көрөннөр фарисейдар Иисуска эппиттэр: - Тобо кинилэр субуота күн оноһуллуо суохтаабы онороллоруй? 25 Иисус кинилэргэ хардарбыт: - Эһиги Давид ыраахтаабы, кыһалбаба ылларан уонна ачыктаан, арыалдыттарынаан тугу гыммытын туһунан хаһан да аахпатаххыт дуо? 26 Хайдах кини Авиафар диэн танара үрдүкү үлэһитэ баарына Танара дьиэтигэр киирбитин уонна танара үлэһиттэриттэн ураты ким да сиз суохтаах ытык килиэбин сиэбитин, өссө бэйэтин кытта сылдыааччыларга биэрбитин? 27 Уонна Иисус салгыы эппит: - Субуота күн киһи туһугар, оттон киһи субуота туһугар буолбатах. 28 Онон Киһи Уола субуота да күннэ баһылык буолар!

[Иисус хаппыт илиилээх киһини үтүөрдэр](#)

3:1 Онтон эмиэ субуота күн Иисус синагогаба киирбит. Арай, онно хатан хаалбыт илиилээх киһи баар эбит. 2 Онно, субуота күн киһини эмтээтэ диэн буруйдаарылар, Кинини сорохтор кэтээн көрбүттэр. 3 Иисус буоллабына, хаппыт илиилээх киһиэхэ эппит: - Тахсаннын инники тур. 4 Ол кэннэ Иисус дьонтон ыйыппыт: - Субуота күн үтүөнү оноруллуохтаах дуу эбэтэр куһаҕаны дуу? Тыһнар тыһыннаабы быһыһыр куолута дуу, өлөрөр куолута дуу? Кинилэр тугу да санарбатахтар. 5 Онуоха Иисус, кинилэри уордайбыт харахтарынан эргиччи көрөн баран, кинилэр сүрэхтэрэ тыһыһыттан курутуйан, били киһиэхэ эппит: - Илиигин уун! Киһи илиитин ууммутугар, сонно илиитэ чөлүгэр түспүт. 6 Синагогаттан тахсаат, фарисейдар Кинини суох онороорулар Ирод куомуннаахтарын кытары сүбэлэспиттэр. 7 Иисус үөрэнээччилэрин кытта күөл диэки барбыт. Баһаам элбэх Галилея уонна Иудея дьоно Кинини батыһан испиттэр. 8 Иерусалимтан, Идумеяттан, Иордан угуоруттан

сылдыааччылар эмиэ. Бэл Тир уонна Сидон эргимтэлэриттэн Кини тугу гыммытын истэ-истэлэр, халбаһалыы анһан кэлэ турбуттар. 9 Иисус, үмүөрүспүт дьонно үтүрүттэриэм диэн, үөрэнээччилэригэр онгочо бэлэмниил-лэригэр эппит. 10 Тоҕо диэтэххэ, Иисус элбэх дьону үтүөрдүбүт буолан, ыарыылаах барыта Кинини таарыйан көрөөрү, Киниэхэ саба түһэр эбит. 11 Куһаҕан тыынна буулаппыттар Кинини көрдөхтөрүнэ иннигэр сөһүргэстии түһэллэрэ уонна хаһытыыллара: - Эн Тангара Уолаҕын! 12 Оттон Иисус инньэ дииллэрин кытаанахтык бобор эбит.

Иисус Бэйэтигэр уон икки апостолу талар

13 Иисус хайаҕа тахсыбыт уонна сөбүлээбит дьонун ыңыртаан ылбыт. 14 Кинилэртэн уон иккени Бэйэтин кытары сырытыннараары уонна үөрэҕи тарҕаттара ытаары, 15 итиэннэ ыарыылары эмтиир, абааһылары үтэйэр кыаҕы биэрээри талан ылбыт: 16 Симоны, Петр диэн ааты биэрэн баран; 17 ол кэннэ Зеведей уолаттарын Иаковы уонна Иоанны, Воанергес, ол аата «этин уолаттара» диэн ааттаан баран; 18 Андрейы, Филиппи, Варфоломейы, Матфейы, Фоманы, Алфей уолун Иаковы, Фаддейы, Симон Канониты; 19 ол кэннэ кэнники Кинини таннаран биэрбит Иуда Искариоты.

Иисуһу сатана күүһүн туһаныыга буруйдуулар

20 Оттон Иисус биир дьиэҕэ киирбитигэр онно эмиэ дьон бөбөтө үмүөрүспүт, инньэ гынан Кини үөрэнээччилэринээн кыайан да аһаабатах. 21 Ону билэннэр Иисус аймахтара Кинини ильдэ бараары кэлбиттэр. Тоҕо диэтэххэ, Кинини өйүттэн тахсыбыт диэн истибиттэр. 22 Иерусалимтан кэлбит ыйааҕы үөрэтээччилэр эппиттэр: - Кинини Веельзевул буулаабыт. Кини абааһылары бэйэлэрин тойоннорун көмөтүнэн киэр кыйдаталыыр. 23 Онуоха Иисус кинилэри ыңыран ылан үгэномоҕунан үөрэппит: - Хайдах сатана бэйэтин киэр үтэйиэй? 24 Дойду бэйэтин иһигэр икки аны хайыннаҕына, бу дойду самнар. 25 Оттон дьиэ кэргэн бэйэтин

иһигэр икки аһы хайыннаһына, бу кэргэн үрэллэр туруктанар. 26 Ол курдук, сатана бэйэтэ бэйэтин утары бардаһына уонна икки аһы хайыннаһына, кини уйуттар кыаһа суох буолар, бүтэр уһуга кэлэр. 27 Ким даһаны күүстээх киһи дьиэтигэр киирэн, бу күүстээх киһини кэлгийбэккэ эрэ, кини малын-салын халыыр кыаһа суох, кэлгийдэххэ эрэ кини дьиэтин халыахха сөп. 28 Дьин кырдыгы этэбин эһиэхэ: дьонно тугу барытын бырастыы гыныллыаһа: хайдахтаах да аһыһыны-хараны, холуннарыһыны; 29 оттон ким Айыы Тыһыны холуннарбыт - ол үйэсаас тухары сотуллубат аһыһыны оностон, үйэлэр тухары буруйдана туруо. 30 Иисус мань барытын, Кини иһигэр куһаһан тыһын киирбит дииллэрин иһин, эппит.

Иисус Ийэтэ уонна инилэрэ

31 Иисус Ийэтэ уонна инилэрэ кэлэннэр, дьиэ таһыгар туран, Кинини ыһыттарбыттар. 32 Иисус дьон ортотугар олортоһуна Киниэхэ эппиттэр: - Таһырдыа Ийэн уонна инилэрин тураллар, Эйигин ыйыталлар. 33 - Ким Миэхэ Ийэний уонна кимнээх Миэхэ инилэрий? - диэн ыйыппыт онуоха Иисус. 34 Онтон, тулалаан олоорор дьону эргиччи көрөн баран, эппит: - Бу бааллар, Мин Ийэм уонна Мин инилэрим. 35 Ким Тангара баһатын толорор - ол Мин иним уонна аһаһым, уонна Ийэм.

Бурдук ыһааччы туһунан үгэ-номох

4:1 Иисус эмиэ күөл кытылыгар киирэн үөрэтэ турбут. Кини тула олус элбэх киһи түмсүбүт, ол иһин Кини оночоһо киирэн кытылтан тэйэн биэрбит. Оттон түмсүбүт дьон күөл кытыһытыгар тураннар истибиттэр. 2 Кини кинилэри үксүн үгэ-номох-торунаһ үөрэппит уонна ол үөрэтэригэр кинилэргэ туһаайан бу курдук эппит: 3 - Истин: дьэ арай бурдук ыһааччы ыһа тахсыбыт. 4 Кини ыһа сырыттаһына, бурдук сиэмэтин сорһото суолга тохтубут, онуоха көтөрдөр көтөн кэлбиттэр да, онтун тонсуйан сиэн кэбиспиттэр. 5

Оттон сороџо аџыйах буордаах таас сиргэ түспүт, уонна буора диригэ суох буолан, сотору баџайы быган тахсыбыт. 6 Күн уота сырайбытыгар үүммүт үүнүү курааннаан хатан хаалбыт, тоџо диэтэххэ, диригник силис тарпатах. 7 Оттон сорџото хатыылаах эрбэһин ортотугар түбэспит, ол хатыылаах эрбэһин саба үүнэн сиэмэџэ үүнэр кыах биэрбэтэх, онон бу сиэмэ астамматах. 8 Сорох сиэмэ өнг сиргэ түһэн, ас кутан, элбээн тахсыбыт: сороџо отут, сороџо алта уон, сороџо сүүс төгүл элбэџи биэрбит. 9 Уонна Иисус эбэн эппит: - Ким истэр кулгаахтаах истиэхтин! 10 Дьон тарџаспытын кэннэ, уон иккилэр атын үөрэнээччилэрдиин Кинини төгүрүйэн туран, ити үгэ-номох ис хоһоонун туһунан бүөмнээн ыйыталаспыттар. 11 Онуоха Иисус кинилэргэ маннык эппит: - Танара Баһылыыр Дойдутун кистэлэнэ эһиэхэ эрэ арыллар, оттон ити тастан сылдьааччыларга барыта үгэ-номоџунан бэриллэр, тиэрдиллэр. 12 Көрөр эрээри көрбөттөрүн, истэр эрээри истибэттэрин, онон итэџэли ылынан аһыыларынын бырастыы гыннарбаттарын туһутар. 13 Оттон Иисус кинилэртэн ыйыппыт: - Эһиги эмиэ бу үгэ-номоџу өйдөөбөтөххүт дуу? Дьэ уонна хайдах атын холобурдары өйдүөххүтүй? 14 Ыһааччы тылы ыһар. 15 Суолга ыһыллыбыт маннык быһаарыллар: ол ыһыллыбыт тылы истибит дьонно сонно тутта сатана кэлэр уонна кинилэр сүрэхтэригэр түспүт тылы уоран илдьэ барар. 16 Оттон тааска ыһыллыбыт, эмиэ бу курдук, тылы иһиттэллэр эрэ, тутта үөрүүнү кытта ылынааччыларга тэннээх. 17 Ол эрээри, кинилэр бэйэлэригэр силиһэ-мутуга суох буоланнар аџыйах кэмнэ тулуһаллар: кутурџанна ыллардахтарына эбэтэр тыл иһин сойуолаттардахтарына, тутта мэлдьэһэ охсоллор. 18 Оттон хатыылаах эрбэһин быыһыгар ыһыллыбыт - ол тылы истээччилэр. 19 Ол эрээри, кинилэргэ күннээџи олох сүпсүгэ, баайга-дуолга ымсыы уонна да атын көрүннүүк баџа санаа киирэн, тылы саба баттыыр, ол иһин ол тыл туһата суох хаалан хаалар. 20 Оттон өнг буорга ыһыллыбыт - ол тылы истээччилэр, ылынааччылар уонна ону туһаџа туруорааччылар: сорох отут, сорох алта уон, сорох сүүс оччонон.

Сырдык туһунан

21 Онтон Иисус эппит: - Чүмэчини уматан баран иһит эбэтэр орон анныгар уурар баҕайыта дуо? Суох, чүмэчи олоҕор уурар куолута. 22 Ханнык да кистэлэн арыллыбатаҕа диэн суох, туох да кистэнэ сылдыбыт таска тахсыбатаҕа диэн суох. 23 Ким истэр кулгаахтаах иһиттин! 24 Ол кэннэ кинилэргэ маннык диэбит: - Истибиккитин өйгүтүгэр хатаан: бэйэбит ханнык мээрэйинэн мээрэйдиигит да, эһиэхэ оннук мээрэйинэн мээрэйдиихтэрэ уонна өссө эбэн биэриэхтэрэ. 25 Тоҕо диэтэххэ, кимиэхэ баардаахха - бэриллээ, оттон кимиэхэ суох, онтон аҕыйах да баардааҕа былдьаныа.

Туорах туһунан

26 Онтон Иисус Танара Баһылааһынын туһунан өссө биир холобуру биэрбит: - Киһи буорга туораҕы быраҕан баран, 27 түүн утуйар, күнүс турар, оттон туораҕа киһи бэйэтэ да билбэттинэн үүнэн тахсар. 28 Сир бэйэтэ аһы биэрэр. Бастаан күөх араскы быгар, онтон бурдук куолаһа тахсар, онтон куолас туорахтанар; 29 онтон бурдук бустаҕына, хомуур саҕаланар, оччоҕо киһи сиэртэтин ылан бурдугун быһа тахсар.

Тиит туораҕын туһунан

30 Иисус салгыы эппит: - Танара Баһылааһынын туохха тэннээн көрдөрүүххэ сөбүй? Хайа үгэ-номох тылынан быһаарыахха синий? 31 Кини тиит туораҕыттан тохтор сиэмэ кэриэтэ: сиргэ түһэрин саҕана буорга баар сиэмэлэртэн барыларыттан кини саамай кыралара. 32 Онтон үүнүүтэ - сиэмэттэн үүнээччилэртэн барыларыттан аарыма, кини суон уонна хойуу лабааларыгар бэл көтөрдөр уйа туттан олорор кыахтаахтар. 33 Ол курдук, төһө истэллэрин тухары, Иисус кинилэри үгэ-номохторунан үөрэппит. 34 Үгэ-номоҕо суох Кини кинилэргэ тугу да эппэтэх, ол эрэри, Бэйэтин үөрэнээччилэригэр ис хоһоонун туспа быһааран биэрэр

эбит.

Иисус силлиэни тохтотор

35 Сол күн киэһэтигэр Иисус үөрэнээччилэригэр: - Күөл унуоргу кытылыгар туоруоҕун, - диэбит. 36 Онуоха кинилэр, дьону ыталаан баран, Иисус ололорбут оночотунан унуор устубуттар. Кинилэри атын оночолор батыспыттар. 37 Эмискэ күүстээх силлиэ түспүт. Долгуннар оночону сабыта охсуолаабыттар, оночо уунан туолан барбыт. 38 Ити кэмгэ Иисус оночоҕо утуйа сыппыт. Куттаммыт үөрэнээччилэрэ Кинини уһугуннараннар маннык диэбиттэр: - Үөрэтээччи! Биһиги өлөн эрэбит дии, Эн онно кыһаммаккын дуо? 39 Иисус, уһуктан, тыалы буйбут уонна долгуннарга: - Чуумпурун, тохтоон, - диэбит. Онуоха тыал астыбыт, улуу чуумпу сатыылаабыт. 40 - Тоҕо эһиги маннык куттанныгыт? - диэбит Кини үөрэнээччилэригэр. - Эбэтэр итэҕэлгит суох дуу? 41 Уолуһуйа куттаммыт үөрэнээччилэр икки ардыларыгар маннык дэспиттэр: - Кимий Кини? Тоҕо тыал да, уу да Киниэхэ бас бэринэллэрий?

Иисус куһаҥан тыынна буулаппыт киһини үтүөрдэр

5:1 Кинилэр күөл унуоргу кытылыгар баар Гадара диэн сиргэ тийэн кэлбиттэр. 2 Иисус оночоттон тахсарын кытта, өлбүт дьон көмүллүбүт хаспахтарыттан биир куһаҥан тыынна буулаппыт киһи Киниэхэ уун-утары тахсан кэлбит. 3 Бу хаспахтарга дьиэлэнэр киһини ким даҕаны, бэл сыабынан да кэлгийэн, кыайан туппат эбит. 4 Кинини хас да төгүл хандалылаан уонна сыабынан кэлгийэн көрө сылдыбыттар да, сыаптары быһыта тыытар уонна хандалыны үлтү сынньар эбит, ол иһин кинини ким да кыайан сыһыппат эбит. 5 Түүннэри-күннэри кини киһи унуохтарынан, хайаларынан сылдьан ыһытыыр-хаһытыыр, айманар, бэйэтин тааһынан кырбанар эбит. 6 Иисуһу ыраахтан көрөөт, кини сүүрэн кэлбит, тобуктуу түспүт 7 уонна үөгүлээбит: -Тоҕо Эн миэхэ наадыйдын, Иисус, ҮрдүкТанара

Уола? Танара туһугар ааттаһабын, миигин муннаама! 8 Тоҕо диэтэххэ Иисус: - Куһаҕан тыын, ити киһиттэн таҕыс, - диэбит эбит. 9 Иисус киниттэн ыйыппыт: - Аатың кимий? Онуоха кини хардарбыт: - Үтүмэн диэн, тоҕо диэтэргин, биһиги элбэхпит. 10 Уонна эмиэ Иисустан, бу дойдуттан миигин киэр үүрүмэ диэн, көрдөс да көрдөс буолбут. 11 Ол кэмнэ хайа эниэтигэр сибиинньэ үөрэ мэччийэ сылдыбыт. 12 Куһаҕан тыыннар Иисустан көрдөспүттэр: - Биһигини сибиинньэлэргэ киирэрбит курдук үтэй. 13 Иисус ону көңүллээбит. Онуоха куһаҕан тыыннар киһиттэн тахсаннар сибиинньэлэргэ киирбиттэр: сонно тута үөр - икки тыһыынча кэринэ төбө - эмпэрэттэн ууга ыстаммыт уонна тимирэн хаалбыт. 14 Сибиинньэлэр маньыһытара сырсан тийээннэр ол туһунан куоракка уонна чугастааҕы дэриэбинэлэргэ кэпсээбиттэр. Онон дьон туох буолбутун көрө кэлбиттэр. 15 Иисуска кэлэн куһаҕан тыыннар буулаабыт киһилэрэ, таһаһын таһан, өйдөнөн озорорун көрөн, олус куттаммыттар. 16 Түбэлтэни илэ көрбүт дьон куһаҕан тыыннарга буулаппыт киһи уонна сибиинньэлэр туох буолбуттарын кинилэргэ кэпсээбиттэр. 17 Ол кэммэ дьон Иисустан: - Биһиги сирбититтэн бар, - диэн көрдөспүттэр. 18 Иисус оночоҕо олорон эрдэбинэ, били абааһыга буулата сылдыбыт киһи Кинини кытта барсаары көрдөспүт, 19 ол эрээри Иисус көңүллээбэтэх. - Дьиэбэр, дьонгор бар уонна кинилэргэ эйиэхэ Айыы Тойон тугу онорбутун уонна хайдах эйигин быһаабытын кэпсээ, - диэбит Кини. 20 Үтүөрбүт киһи баран Уон куорат дойдутугар Иисус киниэхэ тугу онорбутун туһунан кэпсээбит. Кини кэпсээнэ дьону барытын сөхтөрбүт.

[Кыысчааны тилиннэри уонна ыарыһах дьахтары үтүөрдүү](#)

21 Иисус оночонон нөҕүө кытылга төттөрү туораа-бытыгар, Кинини тула киһи бөҕөтө мустубут. Кини күөл кытылыгар олорбут. 22 Онтон Киниэхэ синагога тойотторуттан биирдэстэрэ Иаир диэн киһи кэлбит. Иисус иннигэр умса түһээт, кини ааттаспыт: 23 -

Кыысчааным өлөн эрэр, Эн тийэннин киниэхэ илиигин уур, оччоҕо кини үтүөрүө, тыын-наах хаалыа. 24 Иисус кинини кытта барсыбыт. Кинини элбэх дьон батыспыт. Бары кэнниттэн үтүрүһэн испиттэр. 25 Онно уон икки сыл устата хаана баран эрэйдэммит дьахтар баара. 26 Кини элбэх эмчиккэ эмтэммит, туох баар үбүн барытын эмкэ бараабыт да, туһаны ылбатах, хата туруга эбии мөлтөөн иһэр эбит. 27 Иисус туһунан истибит буолан, кини дьон быһыһынан Киниэхэ кэнниттэн чугаһаабыт уонна Кини таһаһын таарыйбыт. 28 Тоҕо диэтэххэ дьахтар: - Кини таһаһын да таарыйдахпына, хайаан да үтүөрүөм, - диэн бигэтик итэҕэйэр этэ. 29 Сонно тута кини хаана барара тохтоон хаалбыт, бэйэтэ буоллаҕына үтүөрбүтүн этинэн-хаанынан билиммит. 30 Иисус ити кэмгэ киниттэн күүс тахсыбытын билэн, кэннин хайыспыт уонна дьонтон ыйыппыт: - Ким Мин таһаспын таарыйда? 31 Онуоха үөрэнээччилэрэ эппиттэр: - Хайдах Эн бу үлүгэрдээх анныһыыга ким Эйигин таарыйбытын туоһулаһаһын? 32 Иисус, ким Кинини таарыйбытын билээри, эргиччи көрбүт. 33 Салҕалас буолуор диэри куттаммыт дьахтар кэлэн Кини иннигэр сөһүргэстии түспүт уонна туох буолбутун кырдыгынан кэпсээн биэрбит. Иисус киниэхэ эппит: 34 -Тоойуом! Эйигин итэҕэлин быһаата! Этэннэ сырыт уонна аны ыалдьыма. 35 Иисус итини этэ турдаҕына синагога тойонугар дьизиттэн дьоннор тийэн кэлбиттэр уонна эппиттэр: - Кыһыһын өллө, тоҕо Үөрэтээччини өссө да сүпсүгүрдэ тураһын? 36 Тугу эппиттэрин кулгааһын таһынан аһаран, Иисус синагога тойонугар эппит: - Куттаныма, итэҕэй эрэ! 37 Иисус Петртан, Иаковтан уонна кини инитэ Иоантан ураты ким даһаны Кинини кытары барсарын көнүллээбэтэх. 38 Синагога тойонун дьизитигэр кэлэннэр, аймалҕан буолбутун итиэннэ ытыы сылдьар, улаханлык суланар дьону көрбүттэр. 39 Иисус киирээт да эппит: - Тоҕо курутуйаһыт уонна ытаһаһыт? Кыыскыт өлбөтөх, утуйа сытар. 40 Онуоха дьон Кинини элэк оностубуттар. Оттон Иисус, барыларын үүртэлээн баран, кыыс аһалаах ийэтин уонна үс үөрэнээччитин кытта кыысчаан хоһугар киирбит. Оһону илиититтэн ылаат, Иисус

эппит: 41 - Талита-кум! (Тылбаастаатахха: «Кыыс оҕо, эйиэхэ этэбин, тур»). 42 Кыыс сонно туран кэлбит уонна хааман барбыт: кини сааһа уон иккитэ эбит. Ону көрбүттэр сөбүү бөбөнү сөхпүттэр. 43 Иисус буоллаҕына, бу туһунан ким да билиэ суохтаах диэн кытаанахтык боппут уонна кыыһы аһатын диэбит.

Назарет дьоно Иисуһу аанһа ахтыбаттарын биллэрэллэр

6:1 Иисус үөрэнээччилэринээн Бэйэтин төрөөбүт сиригэр кэлбит. 2 Субуота буолбутугар Кини синагогаҕа дьону үөрэтэ тийбит, онуоха истибит дьон аһары сөбөн эппиттэр: - Хантан Кини итини ылбытай? Хантан Кини маннык сээркээн өйдөммүтэй? Хайдах Кини итинник дьиктилэри онороруй? 3 Кини Мария диэн ийэлээх, Иаков, Иосий, Иуда уонна Симон диэн сурдьулардаах мас ууһа буолбатах дуо? Кини балыстара манна биһигини кытта бааллар буолбат дуо? Ол иһин Кинини ордук санааннар, кыйахам-мыттар. 4 Онуоха Иисус кинилэргэ эппит: - Бороруок ханна баҕарар ытыгыланар, кини, арай, бэйэтин дойдутугар, аймах-билэ дьонун ортотугар уонна дьиэтигэр-уотугар аанһа ахтыллыбат. 5 Онтон сылтаан Кини онно биир да дьиктини онорботох, арай, аҕыйах ыарыһахха илиитин ууран кинилэри үтүөрдүбүт. 6 Дьон итэбэлэ суоҕа Иисуһу наһаа сөхтөрбүт.

Иисус уон икки апостолу ыыталыыр

Ол кэnnэ Иисус чугастааҕы сэлиэнньэлэри кэрийэ сылдьан дьону үөрэппит. 7 Бэйэтин уон икки үөрэнээччитин ыныран ылан иккилии гынан тустуспа ыыталаабыт уонна баралларыгар куһаҕан тыыннары үтэйэр кыаҕы биэрбит. 8 Иисус кинилэри бу курдук такайан ыыппыт: - Суолга тайахтан ураты тугу даҕаны ильдэ барыман. Килиэби да, хааһаҕы да ылыман, кургутугар алтан харчыны да уктуман. 9 Судургу атаһа таһаһын кэтин уонна икки хос таһаһы ылыман. 10 Өскөтө ханнык эмит ыалга түстэххитинэ, ол сиртэн тэйиэххитигэр диэри онно хаалыҥ. 11 Өскөтө ким эрэ эһигини

киллэрбэтэбинэ эбэтэр истиэн баҕарбатаҕына, онтон тахсан иһэннит уллунаххыт иһэбин, бэлиэ буоллун диэн, онно тэбээн. Дьин чахчыны этэбин эһиэхэ: дьүүл күнүгэр ол куоракка Содомнаах Гоморратааҕар куһаҕан буолуо. 12 Ол кэнниттэн үөрэнээччилэр бараннар дьону аһыныны билинэргэ үөрэппиттэр. 13 Кинилэр элбэх абааһыны үтэйбиттэр уонна элбэх ыарыһаҕы арыынан унууохтааннар үтүөрдүтэлээбиттэр.

Иоанн Сүрэхтээччи өлүүтэ

14 Иисус туһунан сурах сир-сир ахсын тарҕаммыт. Ирод ыраахтааҕы эмиэ ону истэн эппит: - Ити Иоанн Сүрэхтээччи тиллэн араас дьиктини барытын онорон эрэр. 15 Атыттар буоллаҕына Иисуһу Илия диэбиттэр, оттон сорохтор Кинини бороруок, биитэр былыргы бороруоктартан биирдэстэрэ буолуо дэспиттэр. 16 Онтон Ирод итини истэн эппит: - Ити мин төбөтүн быстарбыт Иоанным: кини өлөн баран тиллибит. 17 Ирод бэйэтин инитин Филипп ойоһун Иродиаданы кэргэн ылбыт эбит. 18 Онуоха Иоанн Иродка: «Бэйэн ининг ойоһун ойох гыныа суохтааххын», - диэбит. Ол иһин Ирод кинини туттаран ылан хаайыыга бырахпыт. 19 Иродиада буоллаҕына, Иоанна өстүйбүт уонна кинини өлөрүүн баҕарбыт да, ону кыайан ситиспэтэх. 20 Тоҕо диэтэххэ Ирод, Иоанн барытын сөпкө онорор айыы киһитэ буоларын билэр буолан, киниттэн саллара уонна кинини харыстыыра. Ирод Иоанн этэр тылын иһиттэбинэ саарбахтыыра, мунаахсыйара эрээри, кинини сөбүлээн истэрэ. 21 Ол да буоллар биирдэ Ирод, төрөөбүт күнүн бэлиэтиир малааһыныгар үрдүк сололоох чаҕардарын, сэрииттэриттэн чулууларын уонна Галилея аҕа баһылыктарын ынырбытыгар, тоҕоостоох түгэн үүммүт. 22 Онно Иродиада кыһа үнкүүлээбит: ол үнкүүлээн Ирод уонна кини ыалдьыттарын санаатын таппыт. Ыраахтааҕы кыыска эппит: - Тугу баҕараргын көрдөө, барытын биэриэм! 23 Ол кэннэ өссө андаҕайбыт: - Тугу да көрдөөбүтүн иһин, бас билэр дойдум анарыгар тийэ биэриэм. 24 Кыыс тахсан

ийэтиттэн: - Тугу көрдүүбүн? - диэн ыйыппыт. Онуоха ийэтэ эппит: - Иоанн Сүрэхтээччи төбөтүн. 25 Кыыс сонно тута ыраахтаабыга тиэтэйэ-саарайа киирэн эппит: - Эн миэхэ сибилегин Иоанн Сүрэхтээччи төбөтүн бүлүүдэбэ ууран биэриэххин баҕарабын. 26 Ыраахтаабы курутуйбут, ол эрэри андаҕайбыт буолан, уонна 27-28 ыалдыттарын туһуттан, киниэхэ аккаастыан баҕарбатах. Сонно тута ыраахтаабы харабылын ыныран, Иоанн төбөтүн ажаларга соруйан ыыппыт. Анарааныта түрмэбэ барбыт уонна Иоанн төбөтүн быспыт, бүлүүдэбэ уурбут уонна кыыска ажалбыт, оттон кыыс ону ийэтигэр биэрбит. 29 Иоанн үөрэнээччилэрэ ону билэн кэлбиттэр уонна кини өлүгүн ылан харайбыттар.

[Биэс тыһыынча киһини биэс килиэбинэн уонна икки балыгынан тоторуу](#)

30 Иисуска Апостоллар төннөн кэлбиттэр. Кинилэр Киниэхэ тугу онорбуттарын уонна дьону туохха үөрэппиттэрин кэпсээбиттэр. 31 Иисус кинилэргэ: - Иччитэх сиргэ бэйэбит эрэ бүөмнээн баранныт кыратык сынньанын, - диэбит. Тоҕо диэтэххэ, дьон бөҕөтө кэлэр-барар буолан, кинилэр аһыыр да сололоро суох эбит. 32 Онон кинилэр оночоҕо бэйэлэрэ эрэ олороннор, иччитэх сиргэ барбыттар. 33 Кинилэр баран эрэллэрин дьоннор көрөннөр, ол туһунан үгүстэр билбиттэр. Атын куораттартан кэлбит сатыы дьон күөйэ сүүрбүттэр уонна онно урутаан тийбиттэр. 34 Иисус оночоттон тахсан элбэх киһи мустубутун көрбүт уонна, маньыһыта суох барааннар курдуктарын иһин, кинилэри аһыммыт. Ол иһин кинилэри элбэххэ үөрэтэн киирэн барбыт. 35 Онтон киэһэриитэ Иисуска үөрэнээччилэрэ кэлбиттэр уонна эппиттэр: - Бу сир иччитэх, күммүт буоллабына киэһэрдэ. 36 Дьону ыыталаа, чутастаабы дэриэбинэлэргэ уонна сэлиэннэлэргэ бараннар аһылыларыгар аста атыыластыннар. 37 Иисус кинилэргэ хардарбыт: - Эһиги кинилэргэ аста биэрин. Онуоха үөрэнээччилэр эппиттэр: - Арай, бараммыт икки сүүс динарийга килиэп атыылаһан аҕаламмыт кинилэри

аһатарбыт дуу? 38 Иисус кинилэртэн ыйыппыт: - Эһиги төһө килиэптээххитий? Баран көрүн. Төһө баарын билэн баран, үөрэнээччилэр хоруйдаабыттар: - Биэс килиэп уонна икки балык. 39 Иисус дьонно бөлөх-бөлөх күөх окко олороллоругар соруйбут. 40 Дьон сүүстүү уонна биэс уоннуу буолан кэккэлэһэн олорбуттар. 41 Ол кэнниттэн Иисус биэс килиэби уонна икки балыгы ылаат, халлаан диэки көрбүт уонна Таһараҕа махтаммыт. Уонна килиэби тоһуталаан, үөрэнээччи-лэригэр, дьонно түнэтин диэн, биэртэлээбит. Икки балыгы эмиэ барыларыгар үллэрбит. 42 Бары аһаабыттар уонна топпуттар. 43 Ол кэннэ өссө килиэп уонна балык тобоһунан уон икки хоппону толорбуттар. 44 Бу килиэби биэс тыһыынча кэринэ киһи сиэбит.

Иисус уу ньуурунан хаамар

45 Ити кэнниттэн Иисус, Бэйэтэ дьону ыыталыыр кэмигэр, үөрэнээччилэрин оночоҕо олорон күөл унуор өттүгэр, Вифсаида диэн куоракка туоруу охсоллоругар соруйбут. 46 Ол кэннэ, кинилэри кытары бырастыылаһан баран, хайа үрдүгэр үнэ-сүктэ тахсыбыт. 47 Түүн буолбутугар үөрэнээччилэр оночолоро күөл ортотугар тийбит, оттон Иисус соһотоһун кытылга хаалбыт. 48 Оттон, кинилэр тыалы утары туох баар күүстэрин мунунан эрдэллэрин көрөн, халлаан суһуктуйуута Кини, күөл үрдүнэн хааман, кинилэри ситэн ылбыт уонна ааһа барыахча буолбут. 49 Оттон кинилэр, Иисус күөл ньуурунан хааман иһэрин көрөннөр, сибиэн дии санаабыттар уонна сарылаһа түспүттэр. 50 Бары Кинини көрөн куттаммыттар. Онуоха Иисус кинилэри кытары сонно тутта кэпсэтэн киирэн барбыт: - Бу Мин, эрдийин, куттаныман. 51 Ол кэнниттэн оночоҕо киирбит. Тыал онуоха астан хаалбыт. Кинилэр ону сөрү диэн сөхпүттэр. 52 Тоҕо диэтэххэ, кинилэр бүтэй сүрэхтээх буолан, оннооһор Кини аһыйах килиэбинэн итиччэ үгүс киһини тоторбутун үрдүнэн өйдөөбөтөх эбиттэр. 53 Унуор туорааннар кинилэр Геннисарет сиригэр булбуттар уонна кытылга тиксибиттэр. 54 Оночоттон

тахсыбыттарьнар дьон Иисуһу билэ охсубуттар. 55 Чутас эргин сирдэри тилийэ сүүрэннэр Кини ханна баар сирин биллэрбиттэр уонна ыарыһахтары тэллэххэ сытыарбытынан аҕалтаан барбыттар. 56 Ол кэннэ, Иисус ханна да - сэлиэнньэлэргэ, куораттарга да - тийбитин иннигэр, ыарыһахтары болуоссаттарга сытыараллар эбит уонна Киниттэн, мун саатар, таһаһын тэллэбин таарыйары көнүллүүрүгэр көрдөһөллөр эбит. Кинини таарыйбыттар бары үтүөрэн испиттэр.

Ыраас уонна быртах

7:1 Биирдэ Иисуска фарисейдар уонна Иерусалимтан хас да ыйаабы үөрэтээччилэр кэлбиттэр. 2 Уонна Кини сорох үөрэнээччилэрэ килиэби илиилэрин сууммакка эрэ сииллэрин көрөн, хомуруйбуттар. 3 Тоҕо диэтэххэ фарисейдар бука бары уонна Иудейдар даҕаны, ытык кырдыаҕастар хаалларбыт үгэстэрин тутуһан, илиини суунар сиэри толорбокко эрэ аһаабаттар этэ. 4 Баһаартан кэлэн баран эмиэ сууммакка эрэ аһаабаттара. Итиэннэ онтон да атын элбэх тутуһар үгэстээх этилэр: иһиттэрин, кытыйаларын, алтан олгуйдарын сууйаллара. 5 Ол иһин фарисейдар уонна ыйаабы үөрэтээччилэр Иисустан ыйышпыттар: - Тоҕо Эн үөрэнээччилэрин кырдыаҕастар үгэстэрин тутуспака килиэби быртах илиилэринэн ылан сииллэрий? 6 Онуоха Иисус хоруйдаабыт: - Эһиги тускутунан, сирэй көрбөхтөр, Исаия үчүгэйдик да өтө көрөн эппит эбит: «Бу дьон тылларынан эрэ Миигин ытыктыыллар, сүрэхтэринэн буоллабына Миигиттэн ыраахтар. 7 Ол кинилэр дьобойон эрэ Миигин ытыктаабыта буолан, дьинэр дьон олохтообут сиэрин, үгэһин тутуһарга үөрэтэллэр». 8 Эһиги Танара кэс тылын умнанньыт, дьон-аймах үгэһин тутуһабыт. Холобура, иһиккитин, кытыйабытын сууйабыт уонна онуоха маарынныыры үгүһү оноробут. 9 Уонна эппит: - Эһиги бэйэбит үгэскитин тутуһаарыгыт Танара кэс тылын умнары хата сатыыр эбиккит. 10 Моисей эппитэ эбээт: «Аҕалаах ийэбин ытыктаа» уонна «Аҕатын эбэтэр ийэтин холуннарааччы

өлүөхтүн», - диэн. 11 Оттон эһиги этэбит: өскөтүн киһи аҕатыгар эбэтэр ийэтигэр: «Тугу эн миигиттэн туһаныхтаабын корван (Танараҕа бэлэх) буолла», - диэтэбинэ, 12 эһиги киниэхэ аҕатын уонна ийэтин туһугар кыһамматыгар көнүл биэрэбит. 13 Онон эһиги бэйэбит олохтуур үгэскитинэн Танара тылын токурутабыт, итиэннэ онно холооннообу элбэҕи оноробут. 14 Онтон Иисус эмиэ дьону ыныран ылан эппит: - Бары Миигин истин уонна өйгүтүгэр хатаан. 15 Киһиэхэ тастан туох да киирбитин иннигэр, кинини быртабырдар кыаҕа суох. Киһи бэйэтин иһиттэн тахсыбыт, ол кинини быртабырдар. 17 Иисус тобуоруспут дьону хаалларан, дьиэбэ киирбитин кэннэ үөрэнээччилэрэ Киниттэн ити үгэномох суолтатын ыйыппыттар. 18 Кини эппит: - Эһиги өссө да өйдөөбөтүгүт дуо? Киһиэхэ тастан туох да киирбитин иннигэр кинини быртабырдар кыаҕа суобун ырыналаабаккыт дуо? 19 Тоҕо диэтэргит, ол киирээччи сүрэххэ буолбакка, искэ киирэр уонна киэр таһаарыллар (онон ас барыта ырааһынан аабыллар). 20 Иисус салгыы эппит: - Кинини кини сүрэбиттэн таһаарбыта быртабырдар. 21 Тоҕо диэтэргит, дьон иһиттэн, сүрэбиттэн тахсар куһаҕан санаа, содур быһыы-майгы, уоруу, өлөрүү, 22 көрсүүлэһии, бэрик ылыы, өһүөн, уодаһын, сидьин быһыы, ымсыы, холуннарыы, киэмсийии, ииригирии. 23 Ити куһаҕан дьаллык барыта киһиттэн тахсар уонна кинини быртабырдар.

Сирофиникия дьахтарын итэбэлэ

24 Иисус ити сири хаалларан, Тир уонна Сидон диэки барбыт. Биир дьиэбэ киирэн бэйэтин кимиэхэ да биллэрбэккэ сылдыан баҕарбыт да, онто сатамматах. 25 Кинини кэлбитин куһаҕан тыынна буулаппыт кыыстаах дьахтар билбит уонна кэлэн Кини атаҕар иилистэ түспүт. 26 ол дьахтар еврейка буолбатах, Сирофиникияттан төрүттээх эбит. Иисустан, кыыспыттан куһаҕан тыыны таһаар диэн, көрдөспүт. 27 Онуоха Кини эппит: - Бастаан оҕолор аһахтаахтар: оҕолортон килиэптэрин былдыаан ылан ыттарга быраҕар куһаҕан

буолбат дуо? 28 - Оннук, Айыы Тойон, - диэбит дьахтар, - ол эрээри, ыттар да оҕолор остуол анныгар түһэрбит тоорохойдорун сииллэр эбээт. 29 Онуоха Иисус дьахтарга маннык диэбит: - Ити тылын иһин абааһы эн кыыскыттан таҕыста, бар. 30 Дьахтар дьиэтигэр тийэн, абааһы тахсыбытын, кыыһа оронго сытарын көрбүт.

Дьүлэйи үтүөрдүү

31 Онтон Иисус, Тир уонна Сидон сирдэриттэн тахсан, Уон Куорат дойдутун нөнгүөлээн, Галилея күөлүгэр тийэн кэлбит. 32 Онно Киниэхэ дьүлэй уонна бөлүөстүгэс тыллаах киһини аҕалбыттар уонна кини төбөтүгэр илиитин уурарыгар көрдөспүттэр. 33 Иисус кинини дьонтон тэйиччи илдьэн, Бэйэтин тарбахтарын кини кулгаахтарыгар укпун уонна, силлээн баран, кини тылын таарыйбыт. 34 Уонна Халлаан диэки өрө көрөн баран, ыара-ханнык үөһэ тыыммыт уонна эппит: - Еффата! (Атыннык эттэххэ, «чөллөрүй» диэн). 35 Сонно тута били киһи кулгаахтара чөллөрүйэ түспүттэр, тыла өһүллүбүт, кини ыраас бэйэлээхтик сангарар буолбут. 36 Иисус маны кимиэхэ да кэпсээбэттэригэр дьаһайбыт. Ол эрээри, Кини төһөнөн элбэхтик бобор да, соччонон элбэх кэпсээн тарҕанар эбит. 37 Сөрү сөбөннөр дьоннор этэллэрэ: - Кини бэркэ да гынар эбит: дьүлэйдэри истэр онгорор, тыла суохтары санардар!

Түөрт тыһыынча киһини тоторуу

8:1 Эмиэ ол күннэргэ Иисуска элбэх дьон мустубутугар, аһыыр астары суох буолбут. Иисус үөрэнээччилэрин ыныран ылан эппит: 2 - Мин бу дьону аһынабын, кинилэр Миигин кытары бииргэ сырыппыттары хайы-үйэ үс хонно, аһыылларыгар туохтара да суох. 3 Өскөтө кинилэри дьиэлэригэр аһаппакка ыттахпына, суолга сэниэлэрэ эстиэбэ, тоҕо диэтэххэ, сорохтор ыраахтан кэлбиттэрэ эбээт. 4 - Манна, иччитэх сиргэ, хантан килиэп булан кинилэри аһатыах баҕайыбытый? - дэспиттэр үөрэнээччилэрэ. 5 Онуоха Иисус ыйыппыт: - Эһиэхэ төһө килиэп баарый? - Сэттэ, - диэн

хардарбыттар үөрэнээччилэр. 6 Иисус мустубут дьону сиргэ олордубут. Онтон били сэттэ килиэби ылан, Танараба махтанан баран, тоһуталаабыт уонна үөрэнээччилэригэр биэрбит. Ону кинилэр дьонтто түнэппиттэр. 7 Өссө кинилэргэ аһыйах балык баар эбит. Ону Кини, Танараба махтанан баран, эмиэ үөрэнээччилэригэр дьонно түнэттэрэ биэрбит. 8 Бары тото аһаабыттар. Ол кэннэ ордубут тобоһунан сэттэ тымтайы толорбуттар. 9 Барыта онно түөрт тыһыынча кэрингэ киһи аһаабыт эбит. Иисус кинилэри дьиэлэригэр ыталаан кэбиспит. 10 Ол кэнниттэн тутта үөрэнээччилэрин кытта оночоһо олорон Далмануфа диэн сир диэки айаннаабыт.

Бэлиэни модьуйуу

11 Онно Иисуска фарисейдар кэлбиттэр уонна Кинини кытта мөккүһэн барбыттар. Кинини тургутан көрөөрү, Танараттан ыйдарыылааххын туоһулуур бэлиэтэ көрдөр диэн модьуйбуттар. 12 Иисус, диринник үөһэ тыһынан баран, эппит: - Тоһо бу аймах бэлиэни модьуйарый? Кырдьыгы этэбин эһиэхэ: бу аймахха ураты бэлиэ бэриллэ суоһа. 13 Ол кэннэ, кинилэри хаалларан баран, эмиэ оночоһо олорбут уонна унуор туораабыт.

Фарисейдар уонна Ирод аһытыыта

14 Иисус үөрэнээччилэрэ килиэп илдэ баралларын умнан кэбиспиттэр, онон оночолорутар биир эрэ килиэптээхтэр эбит. 15 Оттон Кини буоллаһына: - Сэрэнин, фарисейдар аһытыыларыттан уонна Ирод аһытыытыттан харыстанар буолун, - диэн такайа олорбут. 16 Ону кинилэр бэйэлэрин икки ардыларыгар килиэппит суоһун этэр диэн өйдөөбүттэр. 17 Ону өйдөөн, Иисус кинилэргэ эппит: - Эһиги килиэппит суох диэн тугу кэпсэтэбит? Өссө даһаны өйдөөбөтүгүт, ырыналаабатыгыт дуо? Сүрэххит бүтэйбитэ өссө да аһа илик эбит дуу? 18 Харахтаах эрээри көрбөккүт дуу? Кулгаахтаах аата истибэкиит дуу? Уонна умуннугут дуу? 19 Мин

били биэс килиэби тоһутаммын биэс тыһыынча киһиэхэ түгэспитим кэннэ эһиги хас толору килиэптээх хоппону хомуйбуккутуй? - Уон иккини, - диэн хоруйдаабыттар үөрэнээччилэрэ. 20 - Оттон били сэттэ килиэби түөрт тыһыынчаҕа үллэрбиппэр, хас тымтай тобоҕу хомуйбуккутуй? - Сэттэ, - дэспиттэр кинилэр. 21 Иисус кинилэргэ эппит: - Уонна өссө да өйдүү иликкит дуо?

Вифсаидаҕа хараҕа суоҕу үтүөрдүү

22 Вифсаидаҕа кэлбиттэригэр Иисуска хараҕа суох киһини аҕалбыттар уонна кинини таарый диэн көрдөспүттэр. 23 Иисус хараҕа суоҕу илиититтэн ылан сэлиэнньэттэн таһаарбыт уонна, хараҕар силлээн баран, киһиэхэ илиитин уурбут итиэннэ ыйыппыт: - Тугу эмэ көрөбүн дуо? 24 Били киһи хараҕын аһаат, эппит: - Дьону көрөбүн, кинилэр мас курдук барыһаһаллар. 25 Иисус илиилэрин өссө төгүл кини харахтарыгар уурбут, онуоха хараҕа суох тонолуппакка көрбүт уонна үтүөрэн, тугу барытын дьэнкэтик көрөр буолбут. 26 Иисус кинини дьиэтигэр: - Сэлиэнньэҕэ таарыйбакка бар, - диэн сэрэтэн ыйыппыт.

Петр Иисус Христос буоларын билинэр

27 Ол кэннэ Иисус үөрэнээччилэринээн Филипп Кесариятын сэлиэнньэлэригэр барбыттар. Аара Кини үөрэнээччилэриттэн ыйыппыт: - Дьон Миигин ким дии саныыллары? 28 Үөрэнээччилэрэ хардарбыттар: - Иоанн Сүрэхтээччи дииллэр. Сорохтор - Илия, атыттар - бороруоктартан биирдэстэрэ буолуо дэһэллэр. 29 - Оттон эһиги ким дии саныгыт? Петр хоруйдаабыт: - Эн - Быһааччыгын, Таһара талбыт Уолаҕын. 30 Онуоха Кини Бэйэтин туһунан кимнэ да эппэттэригэр модьуйбут.

Иисус эрэйи-муну көрүүхтээҕин туһунан кэпсиир

31 Ол кэннэ Иисус Бэйэтин туһунан Киһи Уола элбэх эрэйи-муну

көрүөхтээжин, аҕа баһылыктар уонна үрдүк сололоох танара үлэһиттэрэ, уонна ыйаабы үөрэтээччилэр Кинини туоратыхтаахтарын уонна өлөрүөхтээхтэрин итиэннэ үһүс күнүгэр Кини тиллиэхтээжин кэпсээбит. 32 Маны барытын Кини аһаҕастык эппит. Онуоха Петр, Кинини ыңыран ылан баран, сэмэлээн барбыт. 33 Иисус буоллабына эргиллэн үөрэнээччилэрин диэки көрбүт уонна Петрга кытаанахтык эппит: - Киэр буол Миигиттэн, сатана, тоҕо диэтэххэ, эн Танара туһун буолбакка, киһи туһун саныыгын! 34 Ол кэннэ дьону үөрэнээччилэрин кытары бииргэ ыңыран ылан баран барыларыгар эппит: - Ким Миигин батыһыан баҕалаах, ол бэйэтиттэн akkaастаннын уонна бэйэтин кириэһин сүгэн Миигин батыстын. 35 Тоҕо диэтэргит, ким тыынын тэскилэтэ сатаабыт, ол - тыына быстыа, оттон ким Мин туспар уонна Үтүө Сурах туһугар тыынын толук уурбут, Ыл тыыннаах хаалыа. 36 Киһи тыынын толук ууран туран аан дойдуну баһылаабыта киниэхэ туох туһалаах буолуой? 37 Киһи бэйэтин тыынын тутунан толуйуой? 38 Ким бу билинни аһыылаах уонна содур көлүөнэттэн Миигиттэн уонна Мин тылларбыттан сааппыттан Киһи Уола, Аҕам килбиэнигэр уйдаран сырдык аанһаллардыын эргиллэн кэллэхпинэ, бэйэтиттэн сааттыабым.

9:1 Ол кэннэ Иисус кинилэргэ эппит: - Кырдьыгы этэбин эһиэхэ: манна турар дьонтон сорохторо Танара Баһылыктааһына туругурбутун көрүөхтэрин иннинэ өлүөхтэрэ суоҕа.

[Дьүһүн кубулуйуу](#)

2 Онтон алтыс хонугар Иисус Петры, Иаковы уонна Иоанны атыттартан арааран илдьэ баран үрдүк хайаҕа таһаарбыт, итиэннэ кинилэр иннилэригэр дьүһүн кубулуйан көстүбүт. 3 Кини таһаа килбэннэс, кылбаа манан буолбут, сир үрдүгэр хайа да бэйэлээх туртатааччы кыайан туртапатын курдук туртайан хаалбыт. 4 Сонно тута кинилэргэ Илия Моисейдыын көстөн кэлбиттэр уонна

Иисустуун сэхэргэспиттэр. 5 Онуоха Петр Иисуска эппит: -
Үөрэтээччи, манна сылдырбыт үчүгэй даҕаны! Үс отуута тутуобун:
Эйиэхэ бири, Моисейга бири, Илияҕа бири. 6 Кини туох да диэн
этиэн билбэккэ иннэ диэбит. Дьинэр бары олус куттаммыттар. 7
Сонно үрдүлэригэр былыт сатыылаан түспүт уонна былыт иһиттэн
сага иһиллибит: - Бу баар - Мин Тапталлаах Уолум, Кинини истин!
8 Онтон өйдөөн көрбүттэрэ - кинилэр иннилэригэр Иisuстан ураты
ким да суох эбит. 9 Ол кэннэ Иисус хайаттан түһэн иһэн кинилэри,
Кини Уола өлөн баран тиллиэр диэри, тугу көрбүттэрин кимиэхэ да
кэпсээбэттэрин курдук сэрэппит. 10 Ону кинилэр толорбуттар
эрээри: «Өлөн баран тиллэр» диэн тугуй?» - дэһиспиттэр. 11
Үөрэнээччилэр Иisuстан ыйыталаспыттар: - Тоҕо ыйааҕы
үөрэтээччилэр Илия урут кэлиэхтээх дииллэрий? 12 Кини
хоруйдаабыт: - Кырдьык, Илия урутаан кэлиэхтээх уонна барытын
оноруохтаах. Оттон КиниУолун туһунан, Кини элбэхтик
эрэйдэниэхтээҕин уонна атаҕастаныахтааҕын туһунан тоҕо
суруллубутай? 13 Ол эрээри эһиэхэ Мин этэбин: суруллубутун
курдук Илия хайы-үйэ кэлбитэ да, бастаахтар-көстөөхтөр кинини
таптаабыттарынан дьаһайбыттара.

Куһаҕан тыынна буулаппыт уолчааны үтүөрдүү

14 Үөрэнээччилэригэр төннөн кэлэн, кинилэр аттыларыгар элбэх
дьон мустубутун уонна ыйааҕы үөрэтээччилэр кинилэри кытары
мөккүһэ туралларын көрбүт. 15 Дьон, Иисуһу көрөөт, соһуйбуттар
уонна, сүүрэн кэлэн Кинини эбэрдэлээбиттэр. 16 - Туох туһунан
мөккүһэбитий? - диэн ыйыппыт Иисус. 17 Мустубут дьонтон
Киниэхэ биир кини хардарбыт: - Үөрэтээччи! Мин Эйиэхэ тыла суох
онорор абааһыга буулатан муннанар оҕобун аҕалбытым. 18 Ол
абааһы кинини, ханна да сиппитин иннигэр, сиргэ охторор,
оччобуна оҕом айабыттан күүгэн аллар, кини тиһин хабырынар,
чиккэччи тартаран хаалар. Мин Эн үөрэнээччилэргэр ол абааһыны
үтэйин диэн эппитим да, кыайбатылар. 19 Иисус хардарбыт: - Оо,

итэбэлэ суох аймах! Хаһаанга дылы эһигини кытта сылдыабын?
Хаһаанга дылы эһигини тулуйабын? Аҕалын эрэ кинини Миэхэ. 20
Онуоха уолу Киниэхэ аҕалбыттар. Абааһы буулаабыт уола Иисуһу
көрөөтүн, били баҕайы уолу күүскэ хам туппут. Уол сиргэ охтон
түспүт, күүгэнинэн ыһахтана, тартара сыппыт. 21 Иисус оҕо
аҕатыттан ыйыппыт: - Төһө өр буолла, кини маннык буолта? Онуоха
киһи хоруйдаабыт: - Кыра эрдэбиттэн. 22 Абааһы кинини сотору-
сотору ууга-уокка анһан өлөрөөрү хаайар. Тугу эмит кыайан
оноруох буоллаххына, биһигини аһын, абыраа. 23 Иисус киниэхэ
эппит: - «Тугу эмит кыайан оноруох буоллаххына» диигин.
Итэбэйдэргин эрэ туох барыта кыаллыа. 24 Сонно уол аҕата
ытыы-ытыы сана аллайбыт: - Итэбэйэбин, АйыыТойон! Итэбэлбин
бөбүргөт! 25 Иисус, дьон мустан эрэрин көрөн, куһаҕан тыһына
эппит: - Тыла суох уонна дьүлэй онорор абааһы! Эһиэхэ этэбин:
киниттэн табыс уонна инникитин кииримэ! 26 Онуоха абааһы уолу
хаһытаппытынан иниир ситиитин тартарбыт уонна киниттэн
тахсан барбыт. Уол өлбүт курдук буолбут, ол иһин үгүстэр: - Кини
өллө, - дэспиттэр. 27 Иисус илиититтэн ылан туруорбутугар уол
туран кэлбит. 28 Онтон Иисус дьиэбэ киирбитигэр, үөрэнээччилэрэ
Киниттэн ыйыппыттар: - Тоҕо биһиги кинини кыайан
үтэйбэтэхпитий? 29 Онуоха Иисус хардарбыт: - Ити аймах
мэлиппэттэн ураты тугунан да кыайан үтэйиллибэт. 30 Ол сиртэн
тахсаннар, кинилэр Галилеяны туораан испиттэр. Иисус кимиэхэ да
биллибэккэ аһыан баҕарбыт. 31 Тоҕо диэтэххэ, Кини
үөрэнээччилэригэр Бэйэтин туһунан кэпси испит. - КиһиУола дьон
илиитигэр бэриллиэбэ. Кинини өлөрүөхтэрэ, онтон өлөн баран үһүс
күнүгэр Кини тиллиэбэ, - диир эбит. 32 Кинилэр буоллабына бу этии
суолтатын өйдөөбөт эрээрилэр, Киниттэн ыйытыахтарын
саллыбыттар.

[Ким суолтата улаханый?](#)

33 Иисус үөрэнээччилэринээн Капернаумна кэлбит. Дьиэбэ

киирбиттэрин кэннэ Кини кинилэртэн ыйыппыт: - Аара суолга эһиги тугу кэпсэппиккитий? 34 Онуоха үөрэнээччилэрэ санарбатахтар. Тоҕо диэтэххэ, аара суолга бэйэлэрин икки ардыларыгар кинилэртэн ким ордук улахан суолталааһын быһаарсан мөккүспүттэр. 35 Онуоха Иисус олорбут уонна Уон Иккилэрин ыңыран ылан эппит: - Ким бастакы буолуон баһарааччы бүтэһик уонна барыларыгар кулут буолуохтун. 36 Ол кэннэ оҕону ылан, кинилэр ортолоругар туруорбут уонна, кууһан баран, эппит: 37 - Ким манньк оҕолортон биирдэстэрин Мин аатым туһугар сүрэбинэн ылыммыт, ол Миигин ылынар. Оттон ким Миигин ылынар - ол Миигин буолбакка - Миигин Ыыппыты ылынар.

Ким биһигини утарбат - ол биһиги диэки буолар

38 Онуоха Иоанн Иисуска эппит: - Үөрэтээччи! Биһиги Эн ааккынан туһанан абааһылары үтэйтэлиир эрээри, биһигини кытары сылдыһан баһарбат киһини көрбүппүт, уонна, кини биһигини кытта сылдыһбатын иһин, инньэ гынарын боппуппут. 39 Иисус эппит: - Киниэхэ мэхэйдээмэн. Мин ааппыттан дыктини, үтүөнү онорор киһи Миигин холуннарар кыаҕа суох. 40 Тоҕо диэтэххэ, ким эһигини утарбат, ол эһиги диэки. 41 Ким эһиэхэ, Христос киэннэрэбит диэн, Мин аатым туһугар уу иһэрдибит, ол -кырдыгы этэбин эһиэхэ - ылыахтаах манньатыттан матыа суоҕа. 42 Оттон ким эмэ субу манньк Миэхэ итэбэйэр кыралартан бири даһаны куһағанна угуйар буоллаһына - кинини моонньугар суоруна тааһын кэтэрдэн баран муораҕа бырахпыттара бэйэтигэр быдан ордук буолуо. 43 Өскөтүн бэйэн илиин куһағанна угуйдаһына, ону эн быһа оҕус. Умуллубат уоттаах үөдэн түгэбэр икки илиилээх быраһыллыан кэриэтэ, илиитэ суох бараммат олоххо киирбитин эйиэхэ быдан ордук. 45 Өскөтүн бэйэн атаһын куһағанна угуйдаһына, ону эн быһа оҕус. Үөдэн түгэбэр, умуллубат уокка икки атахтаах быраһыллыан кэриэтэ, доһолон атахтаах олох олорбутун эйиэхэ ордук. 47 Өскөтүн бэйэн хараһын куһағанна угуйдаһына,

ону эн туура тарт. Икки харахтаах уоттаах үөдэн түгэбэр бырабыллыан кэриэтэ, Танара Бас Билиитигэр соххор киирбитин ордук. 48 Үөдэн түгэбин үөннэрэ да өлбөттөр, уоттара да умуллубаттар. 49 Тоҕо диэтэххэ, ким барыта уотунан ыраастаныаҕа. 50 Туус - үтүө ас; ол эрээри, туус аһыта суох буоллабына, тугунан эһиги ону көн-нөрүөххүтүй? Искитигэр туустаах, бэйэ-бэйэ-бититигэр эйэлээх буолун.

Иисус кэргэннэни уонна арахсыы туһунан этэр

10:1 Иисус ол сиртэн тэйэн, Иордан унуор сытар Иудея сиригэр кэлбит. Киниэхэ эмиэ дьон мустубут, онуоха Кини үгэһинэн үөрэтэн барбыт. 2 Ол кэмнэ фарисейдар тийэн кэлэннэр, Кинини сыһаа үктэтээри тургутаннар ыйыталаспыттар: - Эр ойоһуттан арахсыан сөп дуо? 3 Иисус кинилэргэ хоруйдаабыт: - Эһиэхэ Моисей кэриэһин тугу этэн хаалларбытай? 4 Кинилэр эппиттэр: - Моисей эр киһи ойоһор арахсыы туһунан суругу биэрэн баран арахсарын көнүллээбитэ. 5 - Моисей эһиги сүрэххит тыйыһыттан эһиэхэ итинник көнүлү биэрбит, - диэбит Иисус. - 6 Айыы сирэ айыллыаһыттан Танара эр киһини уонна дьахтары айбыта. 7 Онон эр киһи ийэтин уонна аһатын да хаалларан туран 8 ойоһор сыстар, оччоҕо иккиэн биир эт-хаан буолаллар, ол аата кинилэр икки аны буолбакка, хайы-үйэ биирдик тыынар биир эт-хаан буолаллар. 9 Танара холбообутун киһи араарыа суохтаах. 10 Онтон Кини дьиэбэ киирбитин кэннэ онно баар үөрэнээччилэр бу туһунан хос ыйыппыттар. 11 Иисус кинилэргэ манньк диэбит: Ким бэйэтин ойоһуттан арахсан атыны ойох ылбыт, ол ойохтоох сылдьан көрсүүлэспитин тэнэ. 12 Өскөтүн дьахтар, бэйэтин эрин быраһан, атын киһиэхэ эргэ таһыстаһына, эмиэ көрсүүлэһэрин тэнэ.

Иисус оһолору алгыыр

13 Иисуска оһолору, Кини илиитинэн таарыйаарай диэн, аһалтыы сылдыбыттарын үөрэнээччилэрэ сэмэлээбиттэр. 14 Иисус ону

көрөн, уордайдан эппит: -Танара Баһылааһына оҕолор тустарыгар буолар, онон кинилэр Миэхэ кэлэллэрин бобуман, кинилэргэ мэхэйдээмэн. 15 Чахчы этэбин: ким Танара Баһылааһынын оҕо курдук ылымматах, ол онно кириэ суоҕа. 16 Ол кэннэ Иисус оҕолору кууспут, илиитин ууран туран кинилэри алҕаабыт.

Баай киһи

17 Онтон Иисус бараары тахсан истэбинэ, хайа эрэ киһи сүүрэн кэлбит уонна, Кини иннигэр сөһүргэстээн баран, Киниттэн ыйыталаспыт: - Алгыстаах Үөрэтээччи, бараммат олоххо тиксэр туһугар мин тугу гынахтаахпыный? 18 - Тоҕо Миигин Алгыстаах диигин? - хоруйдаабыт Иисус. - Соҕотох Танараттан ураты ким да Алгыстаах буолбат. 19 Эн кэһиллибэт кэриэстэри билэбин: «Өлөрүмэ, көрсүүлэхимэ, уорума, сымыйанан туоһулаама, албыннаама, ийэбинаҕабын ытыгылаа». 20 - Үөрэтээччи, мин итини барытын эдэр эрдэхпиттэн билэбин, - диэбит били киһи. 21 Иисус, кинини таптыыр харабынан көрөн баран, эппит: - Эйиэхэ бииринг тийбэт: бар, туох баардааххын барытын атыылаа уонна умнаһыттарга үллэр, оччоҕо халлаанна күндү баайдаах буолуон; ол кэннэ кэл, Миигин батыс. 22 Киһи бу тылтан сирэйэ өспүт уонна мунчааран баран хаалбыт. Кини наһаа баай эбит. 23 Эргиччи көрөн баран, Иисус үөрэнээччилэригэр эппит: - Баай дьон Танара Бас Билиитигэр бэринэллэрэ хайдахтаах ыараханый! 24 Үөрэнээччилэр Кини ити тылларын салла истибиттэр. Оттон Иисус кинилэргэ хатылаан эппит: - Оҕолоруом! Танара Бас Билиитигэр киирэр хайдахтаах ыараханый! 25 Баай киһи Танара Бас Билиитигэр кириэбинээбэр тэбиэн иннэ үүтүнэн ааспыта быдан чэпчэки. 26 Үөрэнээччилэрэ сөрү диэн сөхпүттэр, бэйэ-бэйэлэриттэн: - Оччоҕо ким кыайан быһһаныай? - диэн ыйыталаспыттар. 27 Иисус, кинилэр диэки көрөн баран, эппит: - Ол дьонно кыаллыбат, Танараҕа буолбатах. Танара кыайбата диэн суох. 28 Петр Иисуска эппит: - Биһиги туохпутун барытын быраҕан Эйигин батыспыһпыт. 29

Иисус хардарбыт: - Кырдыгы этэбин эһиэхэ: Мин туспар уонна Үтүө Сурах туһугар дьиэлэрин эбэтэр убайдарын инилэрин, аҕастарын-балыстарын, эбэтэр ийэлэрин-аҕаларын, эбэтэр оҕолорун, эбэтэр сирдэрин хаалларбыттар 30 билигин, бу кэмнэ, үүрүллэ да сылдьаннар, сүүс төгүл элбэх дьиэни, убайдары-инилэри, аҕастары-балыстары, ийэлэри-аҕалары, уонна оҕолору, уонна сирдэри булуохтара, оттон кэлэр үйэҕэ бараммат олоххо тиксиэхтэрэ. 31 Ол эрэри үгүс бастакылар кэнники буолуохтара, элбэх кэнникилэр бастыахтара.

Иисус өлөрүн туһунан кэпсиир

32 Иерусалимна тийээрилэр, кинилэр суол устун баран испиттэр. Иисус бастаан испит, оттон үөрэнээччилэрэ наһаа куттана-куттана батыһан испиттэр. Онуоха Иисус Уон Икки үөрэнээччитин эмиэ туора ыныран ылан, инники Кинини туох күүтэрин кэпсээн барбыт: 33 - Бу биһиги Иерусалимнаан иһэбит. Онно Киһи Уолун таһара үрдүк сололоох үлэһиттэригэр уонна ыйааҕы үөрэтээччилэргэ туттарыахтара, олоҕор Кинини өлөрөргө ууруохтара, ол кэннэ Тыыннаах Таһараны билиммэт дьонго биэриэхтэрэ. 34 Кинини ыардык атаҕастыахтара, муннуохтара, Киниэхэ силлиэхтэрэ-хаахтаахтара, Кинини сынныахтара-кырбыахтара, ол кэннэ өлөрүүхтэрэ, онтон үһүс хонугар Кини тиллиэҕэ. 35 Иисуска Зеведей уолаттара, Иаковтаах Иоанн, чугаһаан кэлэннэр эппиттэр: - Үөрэтээччи! Биһиги Эһиэхэ көрдөһүүлээхпит, толоруон буолаарай? 36 - Тугу онорторуоххутун баҕарабыт? - диэбит Кини. 37 Онуоха кинилэр эппиттэр: - Эн туругурдаххына, килбиэннэр биирбит уна өттүгэр, иккиспит ханас өттүгэр олоҕорун көнүллээ. 38 Онуоха Иисус эппит: -Тугу көрдөһөргүтүн бэйэҕит да билбэккит. Мин иһэр иһиппиттэн кыайан иһиэххит, Мин сүрэхтэнэрбинэн уйан сүрэхтэниэххит дуо? 39 Кинилэр: - Кыайыахпыт, - дэспиттэр. Онуоха Иисус кинилэргэ эппит: - Мин иһэр иһиппиттэн иһиэххит, Мин сүрэхтэнэрбинэн да сүрэхтэниэххит, 40 ол эрэри Мин уна

эбэтэр ханас өттүбэр олорору кенгүллүүр Миигиттэн тутулуга суох, кимиэхэ анаммыт - ол олоруо. 41 Ону истэн, атын уон үөрэнээччи Иаковка уонна Иоанна абарбыттар. 42 Иисус, кинилэри ыныран ылан баран, маннык диэбит: - Эниги билэбит: бар-дьону тойон ааттаахтар баһылыыллар, бастаахтар-көстөөхтөр ыйалларкэрдэллэр. 43 Оттон эниги икки ардыгытыгар оннук буолбатын: ким эниги искитигэр атыттартан улаатыан баҕарбыт эһиэхэ кулут буоллун. 44 Ол кэннэ ким эниги икки ардыгытыгар бастыан баҕарбыт барыгытыгар кулут буоллун. 45 Тоҕо диэтэххэ, Кини Уола Бэйэтигэр туһалатаары кэлбэтэҕэ, туһалаары уонна тыынын дьон иһин толук уураары кэлбитэ.

Иисус хараҕа суох Вартимейи үтүөрдэр

46 Иисустаах Иерихонна кэлбиттэр. Кэлин Иерихонтан тахсан истэхтэринэ, Тимей уола Вартимей, хараҕа суох умнаһыт, суол кытыытыгар олорбут. 47 Аттынан Назареттан төрүттээх Иисус ааһан иһэрин истэн, кини хаһыыты түспүт: - Давид уола, Иисус! Миигин аһын! 48 Үгүстэр кинини саба санара сатаабыттар да, ол кини өссө күүскэ хаһытаабыт: - Давид уола! Миигин аһын-харыһый! 49 Иисус тохтоон кинини ыныртарбыт. Хараҕа суоҕу ыныраннар эппиттэр: - Куттаныма, кэл, Кини эйигин ынырар! 50 Онуоха Вартимей, сонун устан быраҕаат, ойон турбут уонна Иисуска чугаһаабыт. 51 Иисус эппит: - Мин эйиэхэ тугу оноруохпун баҕараҕын? - Үөрэтээччи! Көрөр буолуохпун баҕарабын, -диэхтээбит хараҕа суох. 52 - Бар, - диэбит киниэхэ Иисус. - Эйигин итэҕэлин быһаата. Сонно тута Вартимей-харахтаммыт уонна Иисуһу суол устун батысмытынан барбыт.

Иисус Иерусалимга киириитэ

11:1 Иерусалим чугаһыгар турар Елеон хайатыгар баар Виффагия уонна Вифания диэн дэриэбинэлэргэ чугаһаан эрдэхтэринэ, Иисус икки үөрэнээччитин инники ыппыт. 2 - Иннибитигэр көстөр

сэлиэнньэбэ барын. Онно киирээт даҕаны баайыллан турар эдэр өсүөлү булуоххут. Бу өсүөлү өссө ким да миинэн көрө илик. Баайытын сүөрэн кинини манна аҕалын. 3 Өскөтүн ким эмит бу тугу гынабыт диэн ыйыттабына, кини Айыы Тойонго наада уонна итини Кини тутта төттөрү ытыаҕа диэн хоруйдаарын. 4 Үөрэнээччилэр бараннар, олбуор айаҕар баайыллан турар эдэр өсүөлү буланнар, быатын сүөрбүттэр. 5 Онно баар дьонтон сорохторо кинилэртэн ыйыппыттар: Тугу гынабыт? Тоҕо өсүөлү сүөрдүгүт? 6 Кинилэр онуоха Иисус үөрэппитин курдук хардарбыттар. Ол иһин били дьон кинилэри туппатахтар. 7 Өсүөлү Иисуска аҕаланнар, көхсүгэр танастарын тэлгээбиттэр. Иисус өсүөлү мииммит. 8 Үгүстэр суолга танастарын, атыттар мастар лабааларын быһан ылан тэлгээбиттэр. 9 Инники иһээччилэр уонна арыаллааччылар хаһытаһа испиттэр: - Осанна! Айыы Тойон аатыгар кэлэн иһээччи алгыстаннын! 10 Аҕабыт Давид кэлэн иһэр Баһылыктааһына алгыстаннын! Үөһэттэн осанна! 11 Иисус Иерусалимга кэлэн Храмга киирбит. Кини барытын сирийэн көрбүт, онтон, киэһэ буолбутун быһыытынан, Уон Икки үөрэнээччитин кытары Вифанияҕа барбыт. Иисус атыһыттары Храмтан үүртэлиир 12 Нөнүө күнүгэр кинилэр Вифанияттан тахсыбыттар. Иисус аччыктаабыт 13 уонна ыраахтан сэбирдэхтээх инжир маһы көрөн, киниттэн туту эмит булаайамый диэн, чугаһаан кэлбит. Ол эрэри, сэбирдэхтэриттэн атын отону булбатах; тоҕо диэтэххэ, инжиры хомуйар кэм кэлэ илик эбит. 14 Уонна киниэхэ туһаайан, Иисус эппит: - Мантан антах ким даҕаны эйигиттэн үйэ-саас тухары отону булан сиэбэтин. Ону Кини үөрэнээччилэрэ истибиттэр. 15 Иерусалимга кэлбиттэр. Иисус, Храмга киирэн, тиэргэннэ баар атыһыттары уонна атыылаһааччылары холдьохпут. Харчы уларытааччылар остуолларын уонна холууп атыылааччылар лаппыларын түгнэритэ анһыталаабыт. 16 Уонна Храм иһинэн ким да тугу да ильдэ ааһарын көнүллээбэтэх. 17 - «Мин дьиэм бары норуоттарга үгэр дьиэ диэн ааттаныа» диэн суруллубатаҕа дуо? Оттон эһиги ону түөкүттэр ордууларыгар кубулуппуккут, - диэбит

Иисус. 18 Ону танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ уонна ыйаабы үөрэтээччилэр истибиттэр уонна Кинини хайдах өлөрөр ньыманы көрдөөбүттэр: тоҕо диэтэххэ, кинилэр, бар дьон Иисус үөрэбин сөбөрүн иһин, Киниттэн куттаналлар эбит. 19 Киэһэ буолбутугар Кини куораттан тахсыбыт.

Хаппыт инжир мас

20 Сарсыарда буоллабына, аһан иһэн, кинилэр били инжир силиһигэр тийэ хатан хаалбытын көрбүттэр. 21 Петр, өй ылан, Иисуска эпит: - Рабби! Көр эрэ, Эн кыраабыт инжирын хатан хаалбыт. 22 Иисус киниэхэ хардарбыт: 23 -Танараны итэбэйэр буолун. Кырдыгы этэбин эһиэхэ: ким бу хайаба: «Тур уонна муораба түс» диригэр, ити эпитим хайаан да туолуо диэн, ис сүрүбүттэн, кыратык да саарбажалаабакка, итэбэйэр буоллабына - ол тугу эпитэ барыта туолуо. 24 Ол иһин эһиэхэ этэбин: үнэргитигэр тугу көрдөспүпүтүн ылыахпыт диэн итэбэйин - оччоҕо ол барыта эһиэхэ бэриллэбэ. 25 Уонна, үнэ туран, кимиэхэ эмэ хоргута санырдаах буоллаххытына, ону бырастыгынын, эһиги Халлааннаабы Абабыт оччобуна эһиги аһыларгытын бырастыгыныаба.

Иудея танаратын үлэһиттэрэ Иисустан кыабын туһунан ыйыталлар

27 Онтон Иисустаах эмиэ Иерусалимга кэлбиттэр. Иисус Храмга сырыттабына, Киниэхэ танара үлэһиттэрэ, ыйаабы үөрэтээччилэр уонна аба баһылыктар чугаһаан кэлэннэр 28 эпиттэр: - Хантан ылбыт былааскынан Эн маны оноробун? Ким Эһиэхэ бу маны барытын онорорго көңүлү биэрдэ? 29 Иисус кинилэргэ хардарбыт: - Мин эмиэ эһигиттэн бири ыйытыам. Онно хоруйдаан, оччоҕо Мин эһиэхэ хантан ылбыт көңүлбүнэн маны онорорбун этиэм. 30 Иоанн сүрэхтиирэ халлаантан этэ дуу, эбэтэр дьонтон дуу? Этин. 31 Кинилэр бэйэлэрин икки ардыларыгар сүбэлэспиттэр: - Өскөтүн «халлаантан» диэтэхпитинэ, Кини этиэ: «Оччоҕо тоҕо эһиги кинини

итэбэйбэтэххитий?» 32 «Дьонтон» диэхтэрин, кинилэр мустубут дьонтон куттаналлара. Тоџо диэтэххэ, дьон барыта Иоанн чохчы Танара бороруога буоларыгар итэбэйэрэ. 33 Ол иһин кинилэр Иисуска: - Билбэппит, - диэн хардарбыттар. Онуоха Иисус кинилэргэ эппит: - Оччоџо Мин эмиэ эһиэхэ хантан ылбыт былааспынан барытын онорорбун эппэппин.

Виноград сирин куортамна туттарбыт киһи

12:1 Онтон Иисус кинилэргэ үгэ-номоџунан кэпсээн киирэн барбыт: - Биир киһи виноград олордубут уонна бүтэйдээн кэбиспит, виноград сүмэһинин ыгар тэриллээх онхой хаспыт, харабыл үрдэбилин туппут, ол кэннэ барытын виноградады үүннэрээччилэргэ туттарбыт уонна баран хаалбыт. 2 Кэмэ кэлбитигэр, өлүүтүн ылаары, чаџар уолун виноградады үүннэрээччилэргэ ыппыт. 3 Ону кинилэр тутан ылан илдьи сынныбыттар уонна туга да суох үүрэн ыппыттар. 4 Өссө биир чаџарын ыппытын, ол киһини эмиэ төбөтүн бааһырдан, ыардык атаџастаан ыппыттар. 5 Өссө биир киһитин ыппыт, ол киһини да, онтон да атын элбэх киһини ыта сылдыбытын - кими кырбаабыттар, кими өлөрбүттэр. 6 Кини соџотох тапталлаах уоллаах эбит. Бүтэһигин кинини ыппыт: «Уолбуттан баџас тардынахтара, атаџастыахтара суоџа», - диэн. 7 Ол эрэри били виноградады үүннэрээччилэр сүбэлэспиттэр: «Ити нэһилиэстибэ ылыахтаах киһи, кинини өлөрүөбүн, оччоџо нэһилиэстибэ барыта биһиэхэ тиксиэ». 8 Уонна тутан ылан кинини өлөрбүттэр уонна виноград сирин таһыгар бырахпыттар. 9 - Виноград сирин бас билээччи тугу гынаџай? Кини кэлэн виноград үүннэрээччилэри өлөртүөбэ оттон сирин атыттарга биэриэбэ. 10 Ама эһиги маннык Суруйууну аахпатах үһүгүт дуо? «Тугааччылар сирэн бырахпыт таастара дьэни барытын сүгэн турар тирэх буолбут. 11 Бу - Айыы Тойон ыһааџа, ону көрөн сөџөбүт», - диэни? 12 Иисус кинилэр тустарынан үгэ-номоџу кэпсээбитин өйдөөн, Кинини сонно тутан ылыахтарын баџарбыттар эрэри, дьонтон

толлубуттар, олон хаалларан, тэйэн биэрбиттэр.

Ыраахтаагыга төлөнөр түһээн

13 Ити кэнниттэн Иисуска, Кинини тылыттан хаптараары, сорох фарисейдары уонна Ирод куомуннаахтарын ыппыттар. 14 Ол дьон кэлэннэр Киниэхэ эппиттэр: - Үөрэтээччи! Эн кырдыксыккын уонна кимиэхэ да бэрт буола сатаабаккын билэбит: тоҕо диэтэххэ кими да араарбакка, кимтэн да толлубакка, Эн дьин-чахчы Танара суолугар үөрэтэҕин. Эт эрэ, ыраахтаагыга түһээни төлүөххэ сөп дуу, суох дуу? Биһиги төлүүбүт дуу, суох дуу? 15 Иисус кинилэр сирэй көрбөх майгыларын, албыннарын билэр буолан, эппит: - Тоҕо эһиги Миигин тургутан көрөбүт? Миэхэ манньыатта аҕалан көрдөрүң. 16 Манньыаты аҕалбыттар. Онуоха Иисус кинилэргэ эппит: - Бу ким мөссүөнэй уонна суругай? Кинилэр Киниэхэ хардарбыттар: - Ыраахтаагы киэнэ. 17 - Оччоҕуна ыраахтаагы киэнин ыраахтаагыга биэрин, оттон Танара киэнин -Танараҕа, - диэбит Иисус. Ону истибиттэр бары олус сөхпүттэр.

Кэргэннэни уонна өлөн баран тилли туһунан

18 Ол кэннэ Киниэхэ өлөн баран тиллини билиммэт саддукейдар кэлэн ыйыталаһан барбыттар: 19 - Үөрэтээччи! Моисей биһиэхэ манньык диэн суруйан хаалларбыт: «Ким эмэ убайа кэргэнигэр оҕо хаалларбакка өлөн хааллаҕына, инитэ кини кэргэнин ойох ыллын уонна убайын удьуорун салҕаатын». 20 Манна сэттэ ини-биилэр оморбуттара. Улаханнара кэргэн ылбыта да, өлөрүгэр киниттэн оҕо хаалбатаҕа. 21 Ол кэннэ иккис инилэрэ бу дьахтары кэргэн ылбыта уонна эмиэ оҕо хаалларбакка өлбүтэ. Үһүс инилэрэ эмиэ. 22 Бу дьахтары сэттиэн ыла сылдыбыттара да оҕоломмотохторо. Дьахтардара барыларын кэнниттэн өлбүтэ. 23 Тилли кэмэ кэллэҕинэ, дьахтар хайаларын кэргэнэ буолуой? Бары сэттиэн ыла сылдыбыттара эбээт. 24 Иисус эппит: - Суруйуулары да, Танара да күүһүн билбэт буоланньыт сыһа өйдөбүллэргэ мунар буолбаккыат?

25 Өлөн баран тилиннэхтэринэ ойох ылбаттар, эргэ да тахсыбаттар, халлаанга баар аанньаллар курдук сылдьаллар. 26 Оттон өлбүттэр тиллиэхтээхтэрин туһунан Моисей кинигэтигэр, уокка умайбат хатыылаах ыарҕа угун туһунан кэпсээннэ, Танара хайдах: «Мин Авраам Танаратабын, уонна Исаак Танаратабын, уонна Иаков Танаратабын» - диэн эппитин эһиги ама аахпатаххыт дуо? 27 Кини өлбүттэр Танаралара буолбатах, тыыннаахтар Танаралара. Эһиги улаханньык сыыстарар эбиккит.

Кэһиллибэт кэриэстэртэн улаханнара

28 Кинилэр кэпсэтиилэрин уонна Иисус кинилэргэ хайдах курдук үчүгэйдик хардарбытын истэн, ыйаабы үөрэтээччилэртэн биирдэстэрэ чугаһаан Киниттэн ыйыппыт: Бары кэһиллибэт кэриэстэртэн хайалара улаханый? 29 Иисус киниэхэ хардарбыт: - Кэриэстэртэн саамай улаханнара манньык: «Иһит, Израиль! Биһиги Айыы Тойон Танарабыт барыбытыгар соҕотох Айыы Тойомут. 30 Айыы Танарабын бүтүн сүрэххинэн, дууһабынан, өйгүнэн уонна туох баар күүскүнэн барытынан таптаа». Бу баар кэриэстэртэн бастыннара! 31 Иккиһэ бу баар: «Чугас киһигин бэйэбин таптыырын курдук таптаа». Бу балартан ордук улахан кэриэс суох. 32 Онуоха ыйаабы үөрэтээччи Иисуска эппит: - Сөп, Үөрэтээччи! Танара соҕотох, Киниттэн ураты атын суох диэн Эн чахчыны эттин. 33 Кинини бүтүн сүрэхпитинэн, дууһабытынан, туох баарбытынан барытынан таптыахтаахпыт. Бэйэбит чугас киһибитин бэйэбитин таптыырбыт курдук таптыахтаахпыт - бу тугу да уокка биэриэхтээбэр уонна хайа да сиэртибэтээбэр ордук. 34 Иисус кини өйдөөхтүк, сиэрдээхтик эппиэттээбитин истэн, эппит: - Эн Танара Баһылыыр Дойдутуттан ырааҕа суоххун. Ол кэннэ ким да санаата буолан Киниттэн өссө ыйыппатах. 35 Иисус, Храмна салгыы үөрэтэ туран, эппит: - Ыйаабы үөрэтээччилэр тоҕо Кэлиэхтээх Быыһааччыны Давид уола диэн ааттыылларый? 36 Давид бэйэтэ Айыы Тыынынан өрө көтөбүллэн туран эппитэ эбээт:

«Айыы Тойон Танара мин Айыы Тойоммор эппитэ: «Мин Эн өстөөхтөргүн Эн иннигэр самнарыахпар диэри, Эн Мин уна өттүбэр олор». 37 Давид бэйэтинэн Кинини Айыы Тойонум диэн ааттыыр, оччоҕо хайдах Кини киниэхэ уола буолуохтааҕый? Ону элбэх ахсааннаах дьон үөрүүнэн истибиттэр. 38 Иисус салгыы үөрэппит: Уһун таһаһы кэтэри, болуоссаттарга уруйдатары, 39 синагогаларга инники олоххо, ыңырыылаах түһүлгэлэргэ бастын олоххо олорору сөбүлүүр ыйааҕы үөрэтээччилэртэн сэрэнин. 40 Бу огдооболор дьиэлэрин хорон сиэччилэр уонна дьон көрөрүгэр эрэ үнээччилэр атыттардааҕар ыар буруйга тиксиэхтэрэ.

Огдообо сиэртибэтэ

41 Ол кэннэ харчы угар хоппо утары олорон баран, Иисус дьон хайдах онно алтан харчыны угалларын кэтээн көрбүт. Үгүс баайдар үгүһү укпугтар. 42 Биир дьаданы огдообо дьахтар буоллаҕына икки бытархай харчы сыһын укпугт. 43 Иисус үөрэнээччилэрин ыңыран ылан, кинилэргэ эппит: - Кырдьыгы этэбин эһиэхэ: ити дьаданы огдообо дьахтар харчы угар дьааһыкка барыларыттан элбэҕи сиэртибэлээтэ. 44 Тоҕо диэтэргит, бары бэйэлэриттэн ордору укпугтара, оттон кини тыын салҕаныахтаах аһыыр аһын барытын укта.

Бүтэр уһук бэлиэлэрэ

13:1 Иисус Храмтан тахсан истэҕинэ, үөрэнээччилэриттэн биирдэстэрэ Киниэхэ эппит: - Үөрэтээчи! Көр эрэ, хайдахтаах таастарый уонна хайдахтаах тутуунуй! 2 Иисус хардарбыт: - Ити сүнкэн тутууну көрөннүн этэбин дуо? Ити барыта тааска таас хаалбат гына олоччу урусхалланыаҕа. 3 Онтон Иисус Храм утары, Елеон хайатыгар тахсан олордоҕуна, Петр, Иаков, Иоанн уонна Андрей бэйэлэрэ эрэ кэлэннэр бүөмнээн Киниттэн ыйыта ласпыттар: 4 - Биһиэхэ эт эрэ, ол хаһан буолуоҕай уонна ол ыган кэлбитин туох бэлиэ көрдөрүөҕэй? 5 Иисус кинилэргэ кэпсээн барбыт: - Ким да

эһигини албынна үктэппэтин туһугар сэрэхтээх буолун. 6 Элбэх киһи Мин ааппынан ааттанан кэлиэхтэрэ, элбэх киһи өйүн сүүйүөхтэрэ, муннарыахтара. 7 Сэрии туһунан эбэтэр сэрии сурабын иһиттэххитинэ, өлөрдүү куттаныман: бу буолуохтаах, ол эрэри, бу өссө бүтэр уһук буолбатах. 8 Омук омукка, дойду дойдуга саба түһүөбү. Сорох сирдэргэ сир хамсааһыннара буолуохтара, сут сабаланыаба, аймалбан тахсыаба. Бу - төрүүр талыы кириитэ эрэ буолуо. 9 - Онон эһиги сэрэнэ сылдыын: тобо диэтэргит, эһигини тутаннар суукка биэриэхтэрэ, синагогаларга кырбыахтара, ол кэннэ баһылыктар уонна ыраахтаабылар иннилэригэр Мин туспуттан туоһу оностоору гынаахтара. 10 Бастатан туран итэбэлэ суохтарга Үтүө сурах тарбатыллыахтаах. 11 Эһигини тутан ылан дьүүлгэ тартахтарына хоруйдуохтаах тылгытын эрдэттэн бэлэмнээмэн, толкуйдуу сатааман. Ол түгэннэ эһиэхэ туох бэриллибитин этээрин - ол эһиги буолбакка, АйыыТыын саҥарыа. 12 - Ини убайын, аба оҕотун таннаран, өлөр өлүүгэ анһан биэриэ. Оҕолор төрөппүттэрин утары туруохтара, кинилэри өлөртүөхтэрэ. 13 Оччоҕо Мин туспуттан эһигини бары абааһы көрүөхтэрэ. Ким ону бүтэһигэр дылы тулуйбут - ол быһһаныаба. 14 - Оттон Даниил бороруогунан этиттэриллибит урусхалланыы сидьин быһһыта ханна буолуо суохтаах сиригэр буолбутун көрдөххүтүнэ - маны аабааччы сөпкө өйдүөхтүн - оччоҕо Иудеяба бааллар хайаларга куоттуннар. 15 Ким дьэ үрдүгэр сылдыааччы ол аллара түспэтин уонна дьэ этиттэн тугу да ыла кирибэтин. 16 Оттон ким хонууга сылдыбыт - ол таһаһын ыла төннүбэтин. 17 Ол күннэргэ хат дьахталларга уонна эмийдээччилэргэ хара сор буолуо! 18 Бу куотуугут кыһынны кэмнэ түбэспэтин туһугар үнүн. 19 Тобо диэтэргит, ол күннэр Танара аан дойдуну айбыт күнүттэн баччаанна диэри буола илик уонна хаһан да буолбат кутурбан күннэринэн буолуохтара. 20 Өскөтүн Танара бу күннэри кылгаппатаба буоллар, ханнык да инчэбэй эттээх-хааннаах быһһаныа суох этэ. Ол эрэри, Кини Бэйэтэ талан ылбыт дьонун туһугар бу күннэри кылгаппыт. 21 Ол сабана ким эрэ эһиэхэ: «Бу манна Кэлиэхтээх Быһһааччыбыт

баар» эбэтэр «онно баар» диэтэбинэ - итэбэйимээрин. 22 Тоџо диэтэргит, сымыйа быыһааччылар, сымыйа бороруоктар өрө туран кэлиэхтэрэ уонна төһө кыалларынан талыллыбыт дьону кытары албыннаары араас бэлиэлэри уонна дьиктилэри көрдөрүүхтэрэ. 23 Онон сэрэхтээх буолун! Мин туох буолуохтаабын барытын эһиэхэ эрдэттэн кэпсээтим. 24 Ол кутурџан күннэрин кэнниттэн күн хараара өлүө, ый сырдыгын биэрбэт буолуо, 25 сулустар халлаантан туллан түһүүхтэрэ, халлаан күүстэрэ айгырыахтара. 26 Оччоџо Кини Уола килбиэннээхтик туругуран, модуннук күүһүрэн былыттар үрдүлэринэн иһэрин көрүүхтэрэ. 27 Оччоџо Кини Бэйэтин аанньалларын ыталаан, Бэйэтэ талан ылбыттарын аан дойду түөрт өттүттэн, сир, халлаан уһуктарыттан тийэ, үмүрү тардан, хомуйан ылыаџа. 28 - Холобурунан хатынғы ылан көрүн: кини лабаата сымнаабытын уонна сэбирдэбэ тыллыбытын бэлиэтии көрдөххүтүнэ, эһиги сайын чугаһаабытын билэбит. 29 Ол курдук, бу туолан эрэрин көрдөххүтүнэ, сэрэин-билин: бүтэр уһук чугаһаабыт, аан таһыгар турар. 30 Дьин кырдыгы этэбин эһиэхэ: бу удьуор эстэ илигинэ ол барыта буолуоџа. 31 Мин тылым суола суох симэлийиэн кэриэтэ, сир уонна халлаан симэлийиэхтэрэ.

Күнэ уонна чааһа биллибэт кэм

32 - Ол күн дуу, чаас дуу туһунан ким да билбэт, халлаанна баар аанньаллар даџаны, Уола даџаны, арай Аџата билэр. 33 Сэрэин, сэргэх буолун уонна үнүн: тоџо диэтэргит, ол кэм хаһан кэлэрин билбэккит. 34 Ким эрэ айанна турунарыгар дьийэтин кулуттарыгар хаалларан уонна хас биирдиилэригэр сорудах биэрэн баран, аан харабылыгар сэргэх буол диэн дьаһайбытын тэнэ. 35 - Онон сэргэх буолун: тоџо диэтэргит, дьийэлээх тойон хаһан төннөн кэлиэбин билбэккит, киэһэ дуу, түүн үөһүгэр дуу, эбэтэр бөтүүктэр ыллыылларын саџана дуу, эбэтэр сарсыарда дуу. 36 Эмискэ төннөн кэлэн Кини эһигини утуйа сытаргытын булбатын. 37 Бу эһиэхэ эппишин киһиэхэ барытыгар этэбин: сэргэх буолун!

Иудейдар тангараларын үлэһиттэрэ Иисуһу өлөрөргө киксэллэр

14:1 Икки хонугунан Пасха уонна көтөбүллүбэтэх килиэп (опресноктар) бырааһынньыктара саҕаланыхтааҕа. Ыйааҕы үөрэтээччилэр уонна тангара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ Иисуһу дьонтон кистээн тутан ылан өлөрөр албаһы көрдөөбүттэрэ. 2 Кинилэр эппиттэрэ: - Айдааны тардыбат туһугар, ол Пасха бырааһынньыгы кэмигэр эрэ түбэспэтин. 3 Иисус Вифанияҕа, аран ыарыыга ылларбыт Симон дьиэтигэр олордобуна биир дьахтар нардаттан туох да булкааһыга суох оноһуллубут мирра диэн дыргыл сыттаах күндү арыыны таас иһиккэ ильдэ кэлбит уонна ол иһитин алдьатан мирраны Кини төбөтүгэр куппут. 4 Сорохтор, ону сөбүлээбэккэлэр: - Тугу гынаары кини мирраны таах барыырый? 5 Ити мирраны үс сүүс манньыаттан да ыарахан сыанаҕа атыылаан умнаһыттарга түнэтиэххэ сөп эбээт, - дэһиспиттэр. Уонна дьахтары сэмэлээбиттэр. 6 Оттон Иисус эппит: - Тыытыман, тоҕо кинини мөрөйдөөтүгүт? Кини Миэхэ үтүөнү онордо. 7 Тоҕо диэтэргит, умнаһыттар куруутун эһигини кытары бааллар, кинилэргэ үтүөнү хаһан баҕарар оноруоххутун сөп. Оттон Мин эһигини кытары өрүү баар буолуом суоҕа. 8 Кини тугу кыайарын онордо: Мин эппинсииммин көмөргө анаан эрэдэттэн бэлэмнээтэ. 9 Кырдьыгы этэбин эһиэхэ: Бу Үтүө Сурах сир үрдүгэр ханна да тарҕатыллыбытын иһин, бу дьахтар аата, кини тугу онорбута ахтылла туруоҕа. 10 Онуоха Иуда Искариот, уон иккилэртэн биирдэстэрэ, Иисуһу тангаран биэрээри тангара үрдүк сололоох үлэһиттэригэр тийбит. 11 Ону истэн кинилэр үөрбүттэр уонна киниэхэ харчынан төлүөх буолан эрэннэрбиттэр. Иуда Кинини тангаран биэрээри, тоҕоостоох түгэни көрдөөбүт.

Пасха аһын бэлэмнээһин

12 Көтөбүллүбэтэх килиэп бырааһынньыгы бастакы күнүгэр, Пасхаҕа анаммыт бараан оҕотун өлөрбүт кэмнэригэр, Иисус

үөрэнээччилэрэ Киниэхэ эппиттэр: - Пасха аһын ханна аһыаххын баҕарабын? Биһиги тийэн бэлэмниэ этибит. 13 Онуоха Иисус үөрэнээччилэриттэн иккилэрин маннык соруйан ыппыт: - Куоракка барын. Онно эһиги купсуунга уу баһан иһэр кинини көрсүөххүт. Кинини батыһын, 14 уонна кини ханна киирбит сиригэр, дьиэлээх тойонно этин: «Үөрэтээччи ыйытар: Мин үөрэнээччилэрбин кытары пасха аһын аһыыр хоһум ханна баарый?» 15 Оччоҕо кини эһиэхэ үөһээ баар, аһааһынга анаан бэлэмнэниллибит үрүн хоһу көрдөрүөбү. Онно биһиэхэ бэлэмнээн. 16 Иисус үөрэнээччилэрэ барбыттар, уонна куоракка кэлэннэр, Кини эппитин булбуттар уонна Пасханы бэлэмнээбиттэр. 17 Киэһэ буолбутугар Кини Уон Иккилэрин кытары тийэн кэлбит. 18 Ол кэннэ Иисус, кинилэр аһаан эрдэхтэринэ эппит: - Кырдьыгы этэбин эһиэхэ: эһигиттэн, Миигин кытта аһы олорооччулартан, биирдэскит Миигин таннарыаҕа. 19 Кинилэр онтон олус курутуйан бииртэн-биир Киниттэн: - Ол мин буолбатахпын дуо? - диэн туһуласпыттар. 20 Иисус буоллабына эппит: - Кини - Миигин кытта биир иһиттэн умһаан сии олорооччу Уон Иккилэртэн биирдэстэрэ. 21 Киһи Уола, Кини туһунан суруллубутун курдук баран иһэр, ол эрэри, Киһи Уолун таннаран биэрээччи сору-муну көрүөбү: ол киһи төрөөбөтөбү ордук буолуо этэ. 22 Ол кэннэ, кинилэр аһы олордохторуна, Иисус килиэби ылан, Танараҕа махтанан баран, тоһуппут уонна кинилэргэ биэрбит, уонна эппит: - Мэйин, бу Мин этим-сииним буолар. 23 Онтон Кини иһитин ылан, махтанан баран, кинилэргэ биэрбит: онуоха бары онтон испиттэр. 24 - Бу Мин Хааным буолар, элбэх киһи туһугар тобуллар Саҥа Кэс хаан, - диэбит Иисус. 25 - Кырдьыгы этэбин эһиэхэ: Танара Баһылааһына туругурдабына саҥа арыгыны иһиэхтээх күммэр диэри, аны виноград сүмэһиниттэн онгоһуллубут утабы иһиэм суоҕа. 26 Ол кэннэ, махтал ырыатын ыллаан баран, Елеон хайатыгар тахсыбыттар. 27 Онно Иисус кинилэргэ эппит: - Эһиги бу түүн бары Миигиттэн киэр эргийиэххит: «Маньыһыты сууһарыам, оччоҕо барааннар үрүө-тараа барыахтара» - диэн суруллубута эбээт. 28 Ол эрэри,

тиллэн баран, Мин энигини Галилеяҗа тоһуйуом. 29 Онуоха Петр Киниэхэ эппит: - Бары да саарбахтаабыттарын иһин мин эрэ буолбатах. 30 Иисус киниэхэ эппит: - Кырдьыгы этэбин эйиэхэ, бүгүн, бу түүн бөтүүк иккиһин хаһыытыан иннинэ эн Миигин билэргин үстэ мэлдьэһиэн. 31 Оттон Петр өсөһөн туран эппит: - Эйигин кытта өлүөм да иһин, Эйигиттэн akkaастаныам суоҗа. Үөрэнээччилэр бары эмиэ ити курдук эппиттэр.

Гeфсиманияҗа

32 Онтон Гeфсимания диэн ааттаах сиргэ кэлбиттэр. Онно Иисус Бэйэтин үөрэнээччилэригэр эппит: - Мин бараммын үнүөм, оттон эһиги манна олоро түһүн. 33 Кини Бэйэтин кытта Петры, Иаковы уонна Иоанны ильдэ барбыт. Сүрдээҗин аймаһыйан, туоххаһыйан, 34 кинилэргэ эппит: - Мин кутум өлөр кутурҗанна ылларда. Мантан барыман уонна утуйуман. 35 Уонна, иннин диэки барбахтыы түһэн баран, сиргэ охтон түспүт, кыаллар буоллаҗына, бу эрэй Кинини тумнарын туһугар үнпүт. 36 - Абба Аҗам! - диэбит Иисус. - Эн туту барытын кыайаҗын; бу дьылҗаны Мин таспынан аһар. Ол эрээри Мин баҗарбыппынан буолбакка, Бэйэн баҗараргынан буоллун. 37 Ол кэннэ, төннөн кэлэн үөрэнээччилэрэ утуйа сыталларын көрөн Петрга эппит: - Симон, эн утуйан хаалбыккын дуу? Биир чаас кыайан сэргэх сылдыбатын дуу? 38 Утуйуман уонна угаайыга киирбэт туһугар үнүн: сүрэххит баҗатын сүһүөххүт уйбат. 39 Иисус эмиэ кинилэртэн тэйэн, урут эппитин хатылаан үнпүт. 40 Онтон төннөн кэлбитэ, үөрэнээччилэрэ, ыараабыт халтаһаларын уйбакка, утуйа сыталлара уонна Киниэхэ туох диэн хардарыахтарын булбатахтара. 41 Үһүс төгүлүн кэлэн Иисус кинилэргэ эппит: - Эһиги өссө даҗаны утуйа, сынньана сытаҗыт дуу? Бүттэ, кэм кэллэ. Кини Уола аһыылаахтар илиилэригэр бэриллэн эрэр. 42 Турун, бардыбыт: Миигин таннарааччы чугаһаата.

Иисуһу тутан бараллар

43 Сонно тута, Иисус өссө санара турдабына, Иуда, Уон Иккилэртэн биирдэстэрэ тийэн кэлбит. Кинилиин танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ, ыйаабы үөрэтээччилэр уонна аҕа баһылыктар ыппыт кылыстаах уонна үөрбэлээх дьонноро кэлсибиттэр. 44 Иисус таннарыахсыта Иуда кинилэргэ эрдэттэн бэлиэ биэриэх буолан болдьоспут эбит: «Мин Кими ууруубун да, ол Кини буолуоҕа. Кинини тутаарын уонна эрэллээхтик харабыллатан ильдээринг». 45 Кэлээт да Кини Иисуска чугаһаабыт уонна: - Үөрэтээччи! - диэн баран Кинини уураан ылбыт. 46 Кэлбит дьон Иисуһу тутан ылбыттар. 47 Онно аттыгар турбут дьонтон биирдэстэрэ, кылыһын хаба тардан ылан, танара үрдүк сололоох үлэһитин кулутун охсон, кулгаабын быһа дайбаан кэбиспит. 48 Онуоха Иисус тута кэлбиттэргэ эппит: - Эһиги Миигин түөкүнү тутар кэриэтэ кылыстаах уонна үөрбэлээх кэлбиккит. 49 Мин эһигини күн аайы Храмна үөрэтэр этим, онно эһиги Миигин туппатаххыт. Ол эрэри, Суруллубут барыта туолуохтун. 50 Онуоха үөрэнээччилэрэ, Иисуһу хаалларан, куотан хаалбыттар. 51 Арай ханнык эрэ биир эдэр уол, сыгынньах этин холустанан эринэн баран, Кинини батыспытын, буйуттар тутан ылбыттар. 52 Ону кини, холустатын хаалларан, сыгынньабын куоппут.

Үрдүкү Сүбэ иннигэр

53 Иисуһу танара үрдүкү үлэһитин дьиэтигэр ажалбыттар. Онно танара үлэһиттэрэ, аҕа баһылыктар уонна ыйаабы үөрэтээччилэр мустубут этилэр. 54 Петр Кинини ыраабынан батыһан испит, оннооҕор танара үрдүкү үлэһитин олбуоругар киирбит. Онно харабыллары кытары олорон кутааҕа иттибит. 55 Оттон танара үлэһиттэрэ уонна Үрдүкү Сүбэ бүттүүнэ, Иисуһу өлөрөөрү, Кинини утары туоһуну көрдөөбүттэр да, булбатахтар. 56 Тоҕо диэтэххэ, элбэх киһи Кинини утары сымыйанан кэрэһиттииллэр эбит да, бары тус-туһунан этэр эбиттэр. 57 Онно сорохтор тура-тура Кинини утары кэрэһиттээн: 58 - Биһиги Кини: «Мин бу дьон туппут

Храмнарын урусхаллыам уонна үс хонутунан атыны, илиинэн онгоһуллубаты туруоруом», - диирин истибиппит, - дииллэр эбит. 59 Ол эрэри, бу да туоһулааһыннар син-биир ситэтэ суох эбиттэр. 60 Ол иһин танара үрдүк сололоох үлэһитэ ортоку хааман киирэн, Иисустан ыйыппыт: - Эн тоҕо тугу да хардарбаккын? Кинилэр Эйигин утары туох диэн туоһулуулларын истибэккин дуо? 61 Иисус буоллабына тугу да хардарбатах. Танара үлэһитэ өссө төгүл Киниттэн ыйыппыт: - Эн дуо, кэлиэхтээх Быһааччы, Алгыстаах Танара Уола? 62 - Ол Мин, - диэбит Иисус, - эһиги Киһи Уола Күүс уна өттүгэр олорорун уонна халлаантан былыттары кытары кэлэн иһэрин көрүөххүт. 63 Онуоха танара үрдүк сололоох үлэһитэ таһаһын хайыта тыытыммыт уонна эппит: - Биһиэхэ бу кэннэ туоһулар өссө туохха наадаларый? 64 Эһиги Танараны холуннарыыны иһиттигит. Ону туох дии саныгыт? Онуоха бары Иисуһу буруйдаабынан ааһаннар, өлөрөргө уурбуттар. 65 Сорохтор Киниэхэ силлээбиттэр. Сирэйин сабан баран, кырбаабыттар уонна: «Таай, ким охсубутун!» диэн ыкпыттар. Харабыллар Кинини ильдэ баран эмиэ кырбаан барбыттар.

Петр мэлдьэбэ

66 Петр аллараа тиэргэннэ турдабына, танара үрдүк сололоох үлэһитин чаһар дьахталларыттан биирдэстэрэ, чугаһаан кэлэн, 67 Петр иттэ олорорун көрбүт. Одуулаһан баран: - Эн эмиэ Назареттан хылдыар Иисуһу кытта сылдыарын, - диэбит. 68 Онуоха Петр: - Мин тугу да билбэппин уонна эн туту этэргин өйдөөбөппүн, - диэн мэлдьэһэн кэбиспит. Уонна тас тиэргэннэ тахсан барбыт. Сонно бөтүүк хаһытаабыт. 69 Ол кэннэ чаһар дьахтар, кинини өссө төгүл көрсөн баран, баар дьонно: - Бу киһи кинилэртэн биирдэстэрэ, - диэн хатылаабыт. 70 Онуоха Петр эмиэ мэлдьэспит. Чочумча буолаат, онно баар дьон эмиэ Петрга хаттаан: - Кырдык, эн кинилэртэн биирдэстэрэбин, тоҕо диэтэххэ, эн Галилеяттан сылдыарын санабыттан биллэр, - диэбиттэр. 71 Кини буоллабына,

кыыһыран, андаҕайан барбыт: - Ол кими этэргитин билбэппин. 72 Сонно тута бөтүүк иккистээн хаһытаабыт. Онуоха Петр Иисус киниэхэ: «Бөтүүк иккитэ хаһытыан иннинэ эн Миигин билэргин үстэ мэлдьэһиэн», - диэбитин өйдөөбүт. Уонна ытаан барбыт.

Иисус Пилат иннигэр

15:1 Сарсыарда эрдэ танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ аҕа баһылыктардыын уонна ыйааҕы үөрэтээччилэрдиин, итиэннэ үрдүкү сүбэ бүттүүнэ сүбэлэһэннэр уураах таһаарбыттар уонна Иисуһу, кэлгийэн баран, Иудеяны баһылыыр Пилакка илдьэн туттарбыттар. 2 Пилат Киниттэн ыйыппыт: - Эн дуо Иудея Ыраахтааҕыта? Иисус эппиэттээбит: - Эн итинник эттин. 3 Танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ Кинини элбэххэ буруйдаабыттар. 4 Онтон Пилат Иисустан хаттаан ыйыппыт: - Эн тоҕо тугу да хардарбаккын? Эйигин хайдах курдук элбэххэ буруйдууларын истибэккин дуо? 5 Ол эрэри, Иисус маныаха даҕаны тугу да хоруйдаабатаҕыттан Пилат олус сөхпүт.

Варавваны босхолотуу

6 Бырааһыннык аайы Пилат дьон көрдөһүүтүнэн биир хаайыылааҕы босхолуур үгэстээх эбит. 7 Ол кэмнэ өрө туруу саҕана дьону өлөртөөбүт Варавва диэн ааттаах киһи бэйэтин биир санаалаахтарын кытары хаайыллан сыппыт. 8 Мустубут дьон Пилаттан кинилэргэ өрүү онорорун өссө төгүл онороругар көрдөһөн барбыттар. 9 Пилат кинилэртэн ыйыппыт: - Баҕараҕыт дуо, мин эһиэхэ Иудея Ыраахтааҕытын босхолуохпун? 10 Кини Иисуһу танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ ордугурҕааннар туттарбыттарын билбит эбит. 11 Ол эрэри, танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ мустубут дьону Пилаттан син-биир Варавваны көрдөөн ыларга кикпиттэр. 12 Онуоха Пилат кинилэргэ хардаран хаттаан ыйыппыт: - Оттон эһиги Иудея Ыраахтааҕыта диэн ааттыыр киһигитин мин хайыыбын? 13 Кинилэр хаһытаһа түспүттэр: -

Кириэскэ тиир! 14 - Кини туох куһаҕаны онорбут үһүнүй? - диэбит Пилат. Онно кинилэр өссө күүскэ хаһытаспыттар: - Тиир Кинини кириэскэ! 15 Онуоха Пилат мустубут дьон баҕатын толороору, кинилэргэ Варавваны ыппыт, оттон Иисуһу, таһыйтаран баран, тиирэргэ уурбут.

Буойуттар Иисуһу элэктииллэр

16 Буойуттар Иисуһу Пилат дьиэтин тиэргэнин иһигэр киллэрбиттэр. Онно элбэх буойуну мунньубуттар. 17 Киниэхэ ыраахтааҕы кэтэр таһаһын кэтэрдиттэр, ол кэҥэ хатыылаах ыарҕаттан мэнньиэс өрөн, Кини төбөтүгэр уурбуттар. 18 Уонна Кинини айхаллаабыта буолан үөгүлээбиттэр: - Иудея Ыраахтааҕыта, туругур! 19 Кинилэр Иисуһу ураҕаһынан төбөҕө охсуолаабыттар, Киниэхэ силлээбиттэр- хаахтаабыттар, тобуктаан туран Киниэхэ сүгүрүйэ оонньообуттар. 20 Дуоһуйуохтарыгар диэри күлүүэлэк онгостон баран, Киниттэн били таһаһын устубуттар, Бэйэтин таһаһын кэтэрдиттэр уонна Кинини кириэскэ тиирээри илдьибиттэр.

Кириэскэ тиирии

21 Ходуһаттан кэлэн ааһан иһэр ханнык эрэ Симон диэн Кириэһаттан төрүттээх киһини, Александр уонна Руф аҕаларын, Иисус кириэһин сүгэн илдьэригэр күһэйбиттэр. 22 Иисуһу Голгофаҕа, тылбаастаан эттэххэ - «киһини өлөрөр сиргэ» аҕалбыттар. 23 Онно Иисуска туймаардар арыгы биэрбиттэрин, Кини испэтэх. 24 Иисуһу кириэскэ тиирбиттэр уонна Кини таһаһын үллэстэллэригэр кимиэхэ туох тиксэрин, сэрэбизэй быраҕа-быраҕа, быһаарбыттар. 25 Кинини тиирэллэригэр сарсыарда тоҕус чаас буолан эрэрэ. 26 Өссө Кини буруйун бэлиэтээн: «Иудея Ыраахтааҕыта» - диэн хаптаһынна суруйан үрдүнэн ыйаабыттар. 27 Кинини кытта икки талабырдыты кириэскэ тиирбиттэр. Биирин Кини уҥа өттүгэр, атынын ханас өттүгэр. 29 Ааһан иһээччилэр,

кэжиннии-кэжиннии, Кинини үөхпүттэр: - Ээй, Храмы урусхаллааччы уонна үс күнүнэн туруорааччы, 30 Бэйэбин Бэйэн быһан, кириэстэн түс! 31 Эмиэ ити курдук танара үрдүк сололоох үлэһиттэрэ ыйаабы үөрэтээччилэрдиин күлүү-элэк оностон, бэйэ-бэйэлэригэр этэллэр эбит: - Атыттары быһыыр этэ, Бэйэтин Бэйэтэ быһыыр кыаба суох! 32 Күүтүүлээх Быһааччыбыт, Израиль ыраахтаабыта буоллабына, биһиги көрөн турдахпытына кириэстэн түстүн, оччоҕо итэҕэйиэхпит. Бэл бииргэ тириллибиттэрэ эмиэ Кинини үөхпүттэр.

Иисус өлүүтэ

33 Уон икки чаас чугаһыгар аан дойду үрдүнэн им-балай бүрүүкээбит уонна күнүс үс чааска диэри турбут. 34 Үс чааска Иисус улаханлык кыламмыт: - Элои, Элои! Ламма савахфани? (Тылбаастаатахха: «Айыы Танарам, Айыы Танарам! Тоҕо Эн Миигин хааллардын?») 35 Онно баар дьонтон сорохторо, ону истэн, эппиттэр: - Ити Кини Илияны ынырар. 36 Онтон ким эрэ сүүрэн тийэн, өрбөххө уксууһу оботторон ажалбыт уонна ураҕаска иилэн, Киниэхэ иһэрдээри биэрбит. - Бэйи, билигин көрүөхпүт. Илия Кинини түһэрээри төһө кэлэрин, - диэбит кини. 37 Оттон Иисус, улаханлык сана таһааран ынчыктаан баран, сонно өлөн хаалбыт. 38 Онуоха Храм ис сабыыта үөһэттэн аллараанна диэри икки ағы хайа барбыт. 39 Иисуһу утары көрөн турбут сүүс буойуну салайар сэриһит, Кини итинник, сана аллайан баран, өлөн хаалбытын көрөөт, эппит: - Бу Киһи чахчы Танара Уола эбит! 40 Итини ыраахтан дьахталлар көрөн турбуттар. Кинилэр ортолорутар Магдалаттан сылдыар Мария, кыра Иаков уонна Иосия ийэлэрэ Мария итиэннэ Саломия бааллара. 41 Кинилэр Иисуска, Кини Галилеяҕа баар эрдэбиттэн батыһа сылдьаннар сулууспалаабыт этилэр. Ону таһынан Кинини кытта Иерусалимна кэлсибит атын да элбэх дьахталлар бааллара.

Иисүһү харайыы

42 Бээтинсэ күн киэһэтигэр, атыннык эттэххэ, субуотаҕа бэлэмнэнии күннэ 43 Сүбэ биллиилээх чилиэнэ, бэйэтэ даҕаны Тангара Баһылааһына саҕаланарын көһүтэ сылдьар, Аримафеяттан төрүттээх Иосиф кэлбит уонна, эр санаатын ылынан, Пилакка киирбит уонна Иисус өлүгүн көрдөөбүт. 44 Пилат, Кини өлө охсубутун истэн соһуйбут уонна сүүс буюун тойонун ыңыран ыйыппыт: - Өлбүтэ ыраатта дуо? 45 Ол кэннэ, билэн баран, Иосифка Иисүһү биэрбит. 46 Иосиф, болотуна атыылаһан баран, Кинини кириэстэн түһэрэн болотунанан суулаабыт уонна таас хаспахха сытыарбыт. Ол кэннэ хаспах айаҕын тааһынан баттата уурбут. 47 Магдалаттан сылдьар Мария уонна Иосия ийэтэ Мария Иисус ханна харайыллыбытын көрбүттэр.

Тилли

16:1 Субуота ааспытын кэннэ Мария Магдалина, Иаков ийэтэ Мария уонна Саломия буоланнар, Иисүһү тийэн оҕунуохтаары дыргыл сыттаах арыылары атыыласпыттар. 2 Нэдиэлэ бастакы күнүгэр сарсыарда эрдэ, күн тахсыыта, Кини харайыллыбыт хаспабар барбыттар. 3 Ол иһэн кинилэр икки ардыларыгар: - Ким биһиэхэ хаспах ааньттан тааһы сыҕарытан биэриэй? - диэн мунгатыйбыттар. 4 Тийээт да көрбүттэрэ, таас сыҕарытыллыбыт буолан биэрбит. Ол таас добуоччу улахан эбит. 5 Оттон хаспахха киирэннэр, уна диэки күлүмнэс үрүн танаһы танныбыт эдэр уол олорорун көрбүттэр уонна уолуһуя куттаммыттар. 6 Оттон кини эппит: - Куттаныман. Назареттан сылдьар Иисүһү көрдүүгүт, кириэскэ тириллибити. Кини тиллибитэ! Кини манна суох. Кинини сытыарбыт сирдэрэ бу баар. 7 Кини үөрэнээччилэригэр уонна Петрга тийэннит: «Кини эһигини Галилеяҕа көһүтэр. Эһиги Кинини, Бэйэтэ эппитин курдук, онно көрүөххүт», - диэн. 8 Дьахталлар хаспахтан тахсан куоппуттар. Салҕалас буолуохтарыгар диэри уолуһуяаннар, кутталларыттан

кимиэхэ да, тугу да эшпэтэхтэр.

Тиллибит Иисустуун көрсүһүү

9 Нэдиэлэ маннайгы күнүгэр тиллэн баран, Иисус бастаан сэттэ куһаҕан тыынна буулаппытын үтэйтэрбиттээх Магдалаттан сылдьар Марияҕа көстүбүт. 10 Дьахтар баран, Кини үөрэнээччилэригэр, кутурҕанна ылларан ытаһа олордохторуна, тугу көрбүтүн кэпсээбит. 11 Ол эрэри кинилэр, Иисус тыыннаабын уонна Мария Кинини көрбүтүн истэн баран, итэҕэйбэтэхтэр. 12 Ити кэнниттэн Иисус атын дьүһүннэнэн икки үөрэнээччитигэр, сэлиэнньэҕэ баран истэхтэринэ, суолга көстүбүт. 13 Ону кинилэр төннөн кэлэн, атыттарга кэпсээбиттэр, ол эрэри, олоҕо кинилэри эмиэ итэҕэйбэтэхтэр. 14 Бүтэһигэр Иисус уон биир үөрэнээччигэ барытыгар, кинилэр аһыы олоҕодохторуна көстүбүт уонна итэҕэлэ суохтары итиэннэ тыйыс сүрэхтээхтэрин, Кини тиллибитин көрбүттэргэ итэҕэйбэтэхтэрин иһин хомуруйбут. 15 Уонна кинилэргэ эппит: - Аан дойду устун тарҕаһын уонна бар-дьонно барытыгар Үтүө Сураҕы биллэрин. 16 Ким итэҕэйбит уонна сүрэхтэммит быһһаныа, оттон итэҕэйбэтэх дьүүлгэ туруо. 17 Итэҕэйээччилэри манньк бэлиэлэр арыаллыахтара: Мин ааппынан куһаҕан тыыннары үтэйиэхтэрэ, сана тылларынан санарыахтара; 18 моҕойдору сыгынньах илиилэринэн тутар кыахтаныахтара; өлүүнү аҕалар сүлүһүнү да истэхтэринэ, туох да буолуохтара суоҕа; ыарыһахтары илиилэринэн таарыйдахтарына кинилэр үтүөрүүхтэрэ. 19 Айыы Тойон Иисус кинилэргэ итинник этэн бүтэрин кытта Таһара Кинини халлаанга ылбыт уонна уна өттүгэр олордубут. 20 Оттон Кини үөрэнээччилэрэ сир-сир аайы тарҕаһаннар Айыы Тойон уонна Кини эппит бэлиэлэрин көмөтүнэн бардьону үөрэппиттэр. Аминь.